ПАХТА ТЕРИМИГА ШАЙ БЎЛИНГ!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

13 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 161 (3389).

19 АВГУСТ ЖУМА 1966 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

МЕХАНИК ҲАЙДОВЧИЛАР!

ПАХТА ФРОНТИДА ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ДАМЛАР ЯҚИНЛАШМОҚДА. «Зангори кема»ларни тахт қилинг. *Йиғим-теримнинг муваффақияти сизларга боғлиқ.*

ДАЛА ГВАРДИЯЧИЛАРИ, СИЗЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛАМИЗ

Область қишлоқ хўжалиги илғорларига, колхоз ва совхозлардаги механизациялашган звеноларга ва барча пахтакорларга очиқ хат

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

Область партия комитети секретариати қишлоқ хўжалиги илғорларининг колхоз ва совхозларнинг механизациялашган звено бошлиқларига барча пахтакорларга ғўза парваришини муваффақиятли тугаллаш ва етиштирилган пахтани қисқа муддатда жадал суръатлар билан, нобуд қилмасдан йиғиб-териб олишга қарата мурожаатини маъқуллади.

Область партия комитети секретариати район партия комитетлари зиммасига қишлоқ хўжалик илғорларининг мурожаатини барча пахтакор колхозлар, совхозлар, пахта заводлари, тайёрлов пунктлари, ишлаб чиқариш участкаларида, ўсимликларни ҳимоя қилиш область станцияси ва авиоотрядларда кенг муҳокама қилинишини таъминлаш ва шу асосда конкрет тадбирларни ишлаб чиқишни топширди.

Область партия комитетининг агитация ва пропаганда бўлимига мурожаат текстини варақа қилиб, 3 минг нусхада босиб чиқаришни топширди.

Қадрдон ўртоқлар! Яқинда СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС қишлоқ хўжалигида Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу тарихий ҳужжат колхозчиларни, ишчиларни, хизматчи ва мутахассисларни янги беш йиллик топшириқларини бажаришда кўтаринки рух билан, ижодий ташаббус кўрсатиб ишлашга илҳомлантириб юборди. Бундан буён ҳам бутун эътиборни меҳнат унумдорлигини тинмай ошириб боришга, маҳсулот таннархини камайтириш, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга қаратмоғимиз лозим.

Йиғим-терим тобора яқинлашмоқда. Яқин кунларда «зангори кема»лар бепоён пахта далаларида жавлон уради. Дастлабки кўсаклар очила бошлади. Бу «оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштириш йўлида тўккан пешона теримизнинг, фидокорона меҳнатимизнинг мевасидир.

Бу йил деҳқончилик учун об-ҳаво оғир келди. Май ойида ҳароратнинг пасайиб кетганлиги, қишлоқ хўжалиги зараркунандаларининг кенг тарқалганлиги ва бошқа қатор қийинчиликлар бизнинг иродамизни бука олмади. Бизнинг ҳар биримиз КПСС XXIII съезди қарорларига жавобан, зиммамизга олган юксак социалистик мажбуриятларимизни тўла бажариш йўлида комил ишонч билан меҳнат қилдик.

Эндиликда ҳар бир туп кўчатни совуқдан, қишлоқ хўжалиги зараркунандаларидан сақлаб қолиш учун жон куйдириб курашган оғир кунлар ортда қолди. Пахтакорларимиз, механизаторларимиз бу қийинчиликларни сабот билан, жасурлик ва қаҳрамонлик билан енгдилар. Шу туфайли ҳам ҳар гектар ерда зарур миқдорда кўчат сақлаб қолинишига эришдик.

Биз СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС қарорига жавобан пахта далаларида меҳнат кўтаринкилигини шу кунларда ҳар қачонгидан ҳам оширишимиз керак. Август — зарбдор ой ҳисобланади. Худди мана шу кунларда ғўза парваришини ниҳоятда тадбиркорлик, моҳирлик билан ўтказиш талаб қилинади. Суғоришни табақалаштирган ҳолда хушёрлик билан ўтказайлик, экинни чанқатиб қўйиб, ёки керагидан ортиқча захлатиб суғориб ҳосил тугунчаларининг тўкилиб кетишига асло йўл қўймайлик. Культивацияни ва бошқа дала ишларини машина теримини муваффақиятли ўтказилишини таъминлайдиган даражада йўлга қўяйлик. Меҳнат унумдорлигини ошириш ва машинани яхши сақлаш мақсадида ўқариқларни текислаш, «зангори кема»лар қайриладиган ерларни сифатли тайёрлаш керак.

Қишлоқ хўжалик авиациясининг авиаторлари, агроном-энтимологлар, колхоз ва совхозларнинг сигналчилари. Биз сизларга мурожаат қиламиз. Терим олдидан ғўза баргининг сифатли тўкилишини таъмин этингиз. Дефолиация қанчалик соз ўтказилса, терим машиналарининг юқори унумли ва сифатли ишлаши учун шунчалик яхши шароит яратилган бўлади.

Ўтган йили ерни қозиқ қоқиб тақсимлаб бериб меҳнатга аккорд-мукофот тарзида ҳақ тўлаш йўлга қўйилган эди. Бу жуда яхши натижа берди. Дала ишлари сифати жуда яхшиланди. Эндиликда пахтакорлар норма орқасидан қувмайдилар, энг муҳими сифатга эътибор берадилар. Шунинг учун ҳам пахта далалари ўтдан тоза ҳолда сақланадиган бўлиб қолди.

Бироқ бегона ўтга қарши курашни сусайтириб бўлмайди. Бегона ўт ҳосилнинггина эмас машина теримининг ҳам душманидир. Терим олдидан далаларни сўнгги бир бор кўздан кечириб, қолган-қутган бегона ўтларни ҳам таг-томири билан қуритаётган хўжаликлар жуда оқилона иш қилмоқдалар.

Биз бу гапларни, пахта йиғим-терими бошлангунга қадар амалга ошириш зарур бўлган энг муҳим ишларни сизларнинг эсингизга яна бир бор солиб қўйиш учун айтаяпмиз.

Терим бошланишига саноқли кунлар қолди. Шунинг учун ғўза парваришини терим техникасини ишга шайлаш билан боғлаган ҳолда олиб бориш лозим.

Механизаторлар пахта йиғим-теримида йилдан-йилга ҳал қилувчи роль ўйнамоқдалар. Уларнинг фидокорона меҳнати туфайли областимиз 1964 йилда республикада биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини бажарган эди. Бу ажойиб муваффақият янада мустаҳкамланди. Ўтган йили областимизнинг фидокор қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари пахта планини атиги 35 иш кунида бажардилар. Механизатор ўртоқлар, бу шуни яна бир бор тасдиқлайдики, пахта тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари бажаришда қудратли терим техникасининг имкониятлари катта, хосияти кўпдир.

Оққўрғон, Ўрта Чирчиқ, Бўка, Янгийўл, Бекобод районларидаги хўжаликларнинг илғор звенолари ажойиб ташаббус бошлаб бердилар. Улар ўз звеноларида пахта тайёрлаш планини 10-15 иш кунида бажаришга аҳд қилдилар.

Эндиликда қисқа муддатда пахта планини бажариш реал ҳақиқат бўлиб қолди. Механизаторларимиз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва ҳукуматимизнинг катта ёрдамидан ҳамиша баҳраманд бўлиб келмоқдалар. Улар ҳозирги замон илғор техникаси билан қуролланганлар. Бу техника ёрдамида етиштирилган ҳосилни, тез ва сира нобуд қилмай йиғиб-териб олиш мумкин.

Оққўрғон районининг колхоз ва совхозлари қимматли ташаббусни бошлаб бердилар. Улар бу йил етиштирилган ҳосилнинг 70 процентдан кўпроғини, яъни 50 минг тонна «оқ олтин»ни «зангори кема»лар ёрдами билан теришга аҳд қилдилар. Оққўрғонликларнинг бу ажойиб ташаббусини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллади. Областимизнинг пахтакорлари оққўрғонликларнинг чақириғига лаббай деб жавоб бердилар. Бўка районидаги «Ленин йўли» колхози аъзолари пахта тайёрлаш планини 22 иш кунида бажаришга бел боғладилар. Областдаги бошқа кўпгина хўжаликлар ҳам ажойиб ташаббусга қўшилиб, пахта планини қисқа муддатларда бажариш учун ҳамма нарсани шай қилиб қўймоқдалар.

Пахта терими йил бўйи қилган фидокорона меҳнатимизга якун ясаладиган даврдир. Бизнинг ҳар биримиз беш йилликнинг биринчи йилида ҳам областимиз халқимизни янги муваффақиятлар билан қувонтиришини, пахта тайёрлаш давлат планини бу йил ҳам республикада биринчи бўлиб бажарилишини чин юракдан истаймиз. Бу сизларнинг, механизатор ўртоқлар, ғайратингизга, шижоатингизга боғлиқ. Ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб ишласак, бу мақсадга албатта эришамиз.

Терим — бу катта ва мураккаб конвейер. Бу даврда ҳар ким, ҳар бир касб эгаси ишни аниқ ва пухта ташкил этиши, ўз постида доимо хушёр туриши керак. Ана шундагина кўзлаган мақсадга эриша оламиз. Терим агрегатлари тўхтовсиз ва юқори унум билан ишлаб туриши лозим.

Биз ва бизларнинг кўпгина ҳамкасб биродарларимиз — механизациялашган звеноларнинг бошлиқлари мавсумда «зангори кема»лар ёрдамида 100, 120, 150 тоннадан «оқ олтин» териш мажбуриятини олдилар.

Бизда ҳар бир машина билан мавсум давомида ўртача 75-80 тоннадан пахта терилишини таъминлаётган хўжаликлар оз эмас. Лекин область бўйича оладиган бўлсак, ҳар бир терим агрегати билан мавсум давомида ўртача 40 тоннадан пахта терилади. Нега шундай бўлиб қолмоқда? Гап шундаки, айрим механизаторлар техникани бошқаришни яхши эгаллаб олмаганлар, улар машинага нотўғри муносабатда бўладилар. Шунинг учун ҳам мавсумда атиги 15-20 тоннадан пахта терадилар.

Жанговар ишларнинг ташаббускори ва байроқдори бўлган механизатор ўртоқлар, биз сизларга мурожаат қиламиз! Ҳар бир машинанинг юксак унум билан ишлашига эришингиз. Терим агрегатлари кундузи ҳам, кечаси ҳам ишласин. Агар иш шундай ташкил этилса, ҳар бир хўжалик бўйича кунига йиллик норманинг беш проценти миқдорида ва ундан ҳам ошириб пахта тайёрлаш мумкин бўлади. Натижада терим ишларини қисқа муддатда тугаллаб, пахта планини барвақт бажариш учун шароит яратилади.

Барча пахтакорларимизнинг, қишлоқ хўжалиги мутахассисларининг қаҳрамонона меҳнати туфайли бу йил далаларда мўл ҳосил етиштирилди. Энг муҳими ва қувончлиси шундаки, бу йил пахта эрта пишиб етилади. Бу жуда муҳим аҳамиятга эгадир. Оққўрғонликлар дефолиацияни ўтган йилдагидан беш кун илгари, 25 августда бошлашга қарор қилдилар. Областдаги бошқа хўжаликлар ҳам улардан ўрнак олиб, ғўза баргини тўкишга барвақт киришиш учун шайланмоқдалар. Дефолиацияни эрта ўтказилиши сентябрнинг биринчи ўн кунлигидаёқ машина теримини кенг кўламда қизитиб юбориш имкониятини беради.

Пахта далаларининг қаҳрамонлари! Биз сизларга мурожаат қиламиз терим техникасини мавсумга тайёрлашни тезроқ тугалланг. Барча «зангори кема»лар шай бўлсин. Шу билан бирга ғўза парваришини пахта пишиб етилгунга қадар бўшаштирмайлик!

Областимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари беш йилликнинг биринчи йилида она-Ватанга 323 минг тонна «оқ олтин» топширишга аҳд қилганлар. Бу аҳднинг уддасидан чиқиш ҳар биримизнинг шон-шараф ишимиз, муқаддас бурчимиздир. Етиштирилган ҳосилнинг ярмини механизмлар ёрдамида териб олишга аҳд қилдик. Ҳеч бир шубҳа йўқки, фидокор ва қаҳрамон механизаторларимиз, пахта далаларининг гвардиячилари бу юксак мажбуриятни бажариш учун бошланган умумхалқ курашининг энг олдинги сафларида бўладилар.

Етиштирилган ҳосилнинг ярми қўлда терилади. Шу билан бирга машина теримидан сўнг ҳам далалардаги тўкилган пахталарни териб олиш лозим бўлади. Бу бизнинг ҳар биримиздан катта куч, ғайрат ва шижоат кўрсатиб меҳнат қилишни талаб этади. Биз барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашларини ўтган йиллардагидек бу йил ҳам пахта теримида актив иштирок этишга чақирамиз. Юрагида ўти, билагида кучи ва ғайрати жўш уриб турган ҳар бир меҳнатга қобилиятли киши ҳар бир колхозчи оиласи, совхоз ишчиси ва хизматчиси теримда актив қатнашгандагина «зангори кема»ларнинг муваффақиятли иш олиб бориши таъмин этилади. Машина теримидан сўнг тўкилган пахталарни тез териб олиш, далаларни сифатли тозалашга эришиш, ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд бўлишига йўл қўймаслик учун ҳар бир теримчи илгари қозиқ қоқиб, ўзига бириктиб қўйилган участкаларда астойдил меҳнат қилсин. Уларнинг ишига, терган пахтасининг миқдорига қараб аккорд ҳақ тўлаш ташкил этилиши лозим.

Ватан биздан кўп ва шу билан бирга, аъло сифатли пахта етказиб берилишини кутмоқда. Ҳар бир механик-ҳайдовчи, ҳар бир теримчи буни сира-сира унутмаслиги, фақат аъло сифатли пахта териш учун ҳаракат қилиши зарур.

Хўжаликларнинг раҳбарлари, партия ташкилотларининг секретарлари, совхозларнинг касаба союз комитетлари раислари, биз сизларни пахта далаларида ишлаётганларга алоҳида ғамхўрлик қилишга чақирамиз. Дала шийпонлари намунали жиҳозланган бўлса, у ерда пахтакорларга мазали овқатлар тайёрлаб бериб турилса, болалар боғчалари ва яслиларининг иши яхши йўлга қўйилса, кечқурунлари концертлар, кинофильмлар кўрсатиб турилса, кўчма савдо хизмати ташкил этилса, ана шунда кишиларнинг кайфияти яхши бўлади. Демак, иш унуми ҳам баракали бўлади.

Бу йил қабул пунктларига пахта ҳар йилдагига қараганда анча тез ва жадал суръатлар билан етказиб бериб турилади. Шунинг учун биз сизларни тайёрлов тармоқларининг ходимлари, ишни аниқ ва пухта ташкил этишга чақирамиз. Ҳар куни йиллик планнинг беш проценти ҳисобида ва ундан ҳам ошириб пахта қабул қилиб олиш учун ҳамма нарсани шай қилиб қўйингиз. Бунинг учун пахтани бундларга жойлаштирадиган ишчи кучлари етарли бўлсин. Пахта тайёрлаш пунктларида ишни бу йилги янгича шароитни ҳисобга олган ҳолда қайта ташкил этайлик. Ана шундагина бутун мавсум давомида пахтани узлуксиз равишда қабул қилиб олишдек юксак вазифани муваффақиятли бажариш мумкин бўлади.

Қадрдон пахтакор дўстлар! Биз сизларга мурожаат қиламиз. Етиштирилган ҳосилни тўла сақлаб қолиш ва кўсакларнинг эрта очилишига эришиш учун август ойининг охиригача ғўза парваришини сира бўшаштирмайлик!

Хўжаликларнинг раҳбарлари ва барча механизатор ўртоқлар! Биз сизларга мурожаат қиламиз. Мавжуд терим техникасини ремонт қилишни тезроқ тугаллайлик. Ҳар бир машинанинг юқори унум билан ва сифатли ишлашига эришэйлик.

Дўстлар, пахта далаларининг қаҳрамонлари! СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС нинг «Қишлоқ хўжалигида Бутуниттифоқ социалистик мусобақани ташкил қилиш тўғрисида»ги қарорига жавобан, пахта далаларида фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатайлик. Ватанга мўл, арзон ва аъло сифатли пахта етказиб бериш учун астойдил курашайлик.

А. ОРТИҚОВ, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозининг раиси, Т. ОХУНОВА, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Янгийўлдаги Киров номли колхозининг бригадири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор, В. БОРОВОЙ, Оққўрғондаги Киров номли колхозининг механизатори, звено бошлиғи, И. БЎРИХЎЖАЕВ, Бўка районидаги «Ленин йўли» колхозининг раиси, У. БУХОРБОЕВ, Янгийўл районидаги «Интернационал» колхозининг механизатор—звено бошлиғи, К. МАМЕДОВ, Янгийўл районидаги «Интернационал» колхозининг раиси, З. МАҲСУМОВ, Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг директори, М. МИНАВВАРОВА, Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхозининг механик-ҳайдовчиси, Т. РАИМОВА, Янгийўл районидаги Охунбобоев номли колхозининг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи, М. РЎЗИМАТОВ, Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхозининг раиси, В. ТЮПКО, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўрта Осиё машина синаш станциясининг инструктори. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор, Я. УЗОҚОВ, Бўка районидаги «Ленин йўли» колхозининг механизатор-звено бошлиғи, А. УСМОНОВ, Бекобод районидаги Ленин номли колхозининг механизатори-звено бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор, Социалистик Меҳнат қаҳрамони, Н. ХУДОЙБЕРДИЕВ, 2-«Оққўрғон» совхозининг звено бошлиғи, П. ШОДИЕВ, Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозининг механизатор-звено бошлиғи, И. ТЯН, Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхози партия ташкилотининг секретари.

СЎЗ ДАЛА ШУНҚОРЛАРИГА

12—13 ИШ КУНИДА

Зиммага олинган мажбуриятни қоплайдиган миқдорда ҳосил тўплаяпмиз. «Зангори кема»ларимиз теримга тахт. Йиллик планни 12 — 13 иш кунида бажарамиз.

Т. ДАМИНОВ,
Бўка. «Ленин йўли» колхозининг звено бошлиғи.

35 ЦЕНТНЕРДАН

48 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилганмиз. Ҳар туп кўчатда ана шунга яраша кўсак тўпламоқдамиз. Ҳосилнинг асосий қисмини машиналарда териб олиш тараддудини кўрмоқдамиз.

Х. МАВЛОНОВ,
Янгийўл. «Москва» колхозининг звено бошлиғи, механизатор.

БИЗНИНГ ҲИССА

Гектаридан оладиган ҳосилимиз 35 центнердан кам бўлмайди. Ҳосилга-ҳосил қўшиш билан бирга машина теримига ҳам пухта тайёргарлик кўраяпмиз. Область бўйича машиналар ёрдамида 152 минг тонна пахта териш учун бошланган курашга муносиб ҳисса қўшаман.

А. ЭМИРОВ,
Калинин районидаги «Партия XIX съезди» колхозининг звено бошлиғи, механизатор.

ТЕХНИКА ТАХТ

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзолари бу йил ҳар йилгидан ҳам кўп пахтани «зангори кема»лар ёрдамида теришга аҳд қилганлар. Барча майдонларда ғўзалар ана шунга мослаб парвариш қилинмоқда. Азамат механизаторлар 35 та пахта териш машинасини сифатли ремонтдан чиқариб теримга шай қилиб қўйдилар.

Суратда: бир группа механик-ҳайдовчилар теримга шай техникани кўздан кечирмоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

ҲОСИЛ МЎЛ БЎЛАДИ

Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхозининг ўртоқ М. Усмонов бошлиқ бригадаси аъзолари ўтган йили ҳар гектар ердан 29 центнердан хирмон кўтариб планни 115 процент қилиб адо этгандi.

— Бу йил ҳам,— дейди бригада бошлиғи.— ҳосилимиз кам бўлмайди. Ўтган йилга нисбатан ҳар гектар ердан камида 3 центнердан кўп ҳосил олиш ниятидамиз.

Ҳақиқатан ҳам далани айланган киши пахтакорларнинг ҳалол меҳнат қилаётганларини кўриб беҳад қувонади. Хурсанд Норматова, Ойниса Турсунова, Зулайхо Аслонова, Холча Байзоқова каби комсомол қизлар ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар. Пайкаллар оралаб бегона ўтларни тезроқ йўқотиш учун курашаётирлар.

М. МАМЕДОВ.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ПУХТА ҲОЗИРЛИК КЎРАЙЛИК!

ТАРАДДУД

Бу йил Янгийўл районида мактаблар ремонтига барвақт киришилди. Шу кунгача қатор мактабларда синфхоналар ремонти тугалланди, инвентарлар тахт қилинди. Ўқувчилар ўқув қуроллари, дарсликлар билан етарли таъминланяпти.

Район маорифчилари кировликлар бошлаган ташаббус асосида иш тутдилар. Жамоатчилик ва оталиқ ташкилотларнинг ёрдами кучайтирилди.

Районда 96 мактаб бўлиб, уларда 38 мингга яқин ўғил-қиз таълим олади. Шу мактаблардан 19 таси капитал ва 77 таси жорий ремонт талаб қиларди. Ўқув йили тугаши билан ота-оналар ва ўқувчилардан тузилган 132 ремонтчилар бригадаси дурустгина ишларни амалга оширишди. Карл Маркс номли, «Октябрь 40 йиллиги», «Қизил Октябрь» колхозлари ҳамда Эски қовунчи, Куйбишев ва Ниёзбоши қишлоқ Советлари ўз оталигидаги мактабларга яқиндан ёрдам бердилар. Натижада 1 августгача 82 мактаб батамом ремонтдан чиқди. 77, 78, 76-мактабларда ҳам ремонт ишлари тугалланди. Ўқув инвентарлари тахт қилинди.

Райондаги 73, 64, 94-мактаблар эса капитал ремонт қилинди. 75-мактабда ҳозир ремонт ишлари тугалланиш арафасида турибди. Бунда мактаб коллективига 4-«Чиноз» наслчилик совхози ёрдам қўлини чўзди. Совхоз ишчи-хизматчилари фарзандларининг ёруғ, озода синфхоналарда таълим-тарбия олишлари учун етарли шарт-шароит яратиб бериш ниятида астойдил ишладилар.

Ниёзбоши қишлоқ Советидаги Ильич номли 14-мактаб райондаги йирик билим ўчоқларидан бири. Ленин номли колхоз бундан ўн йил аввал мактабга типовой бино қуриб берган эди. Шу вақтгача мактаб биноси ва инвентарларнинг яхши сақланганлиги туфайли улар ремонт талаб қилмаётир. Ўтган йиллар мобайнида мактаб икки марта ремонт қилинди. Икки марта ҳам бу ишни ўқитувчи ва ўқувчиларнинг ўзлари бажаришди.

Янги ўқув йилида биринчи синфларга 5 мингга яқин бола қабул қилинади. Бу қўшимча синфхоналар, янги бинолар қуришни талаб этади. Мактабларни янги бинолар билан таъминлашда ҳам оталиқ ташкилотларининг ёрдами катта. Свердлов номли колхоз Карл Маркс номли мактабга 400 ўринли янги бино қуриб бераётир. Бино қурилиши тугаллай деб қолди. Усмон Юсупов номли комбинатда эса районда энг катта — 956 ўринли тўрт қаватли мактаб биноси фойдаланишга топширилади. «Интернационал» колхозида ҳам икки қаватли янги мактаб биноси қуриб битказилади. Бу хўжаликлар оталиқдаги бошқа мактаблар ремонтини ўтказишда ҳам уюшқоқлик кўрсатишяпти.

Бу яхши. Аммо, айрим мактабларда ҳанузгача хотиржамлик ҳукм сурмоқда. Усмон Юсупов номли комбинатдаги 19, 54, 26, Ниёзбошидаги 23, Ҳ. Турсунқулов номли колхоздаги 22-мактабларда ремонт ишлари суст. Бунинг устига ўқувчиларни янги дарсликлар, ўқув қуроллари билан таъминлаш ёмон аҳволда.

Кадрлар масаласига ҳам алоҳида эътибор керак. Ўтган ўқув йилида чет тили ўқитувчилари етишмади. Бунга халқ маорифидагилар жиддий эътибор беришлари, мактабларда ишлаш учун малакали кадрларни юборишлари зарур.

Ҳадемай мактаблар қувноқ ўғил-қизларни ўз бағрига олади. Шундай экан, мактабларнинг коллективлари қолган майда-чуйда ремонт ишларини ҳам тугаллаб, янги ўқув йилини пухта ҳозирлик билан кутиб олишга эришишлари лозим.

З. АБДУЛЛАЕВА,
З. ҚУРТНЕЗИРОВ.

ҚЎНҒИРОҚЛАР ЖИРИНГЛАЙДИ

Биринчи сентябрга саноқли кунлар қолди. Пойтахт шаҳримиз мактабларида янги ўқув йилига тайёргарлик ишлари қизғин олиб борилмоқда. Ўқувчиларга китоблар тарқатиш, фан кабинетлари ва лабораторияларни ремонтдан чиқариш, синф хоналаридаги парталарни ва доскаларни бўяш ишлари тугалланмоқда.

Биз Киров районидаги 63-ўрта мактабда бўлиб, директор Ҳамид Мираҳмедов билан суҳбатлашдик.

— Мактабимиз коллективи жуда ҳам иноқ, — деди мактаб директори. — Ўқитувчиларимиз мактаб ремонти ишида бир ёқадан бош чиқариб, катта ғайрат кўрсатдилар. Уларнинг ташаббуси билан мактаб биносининг биринчи ва иккинчи қаватлари тўлиқ ремонтдан чиқарилди.

Ғайратли ўқитувчилардан Шамсиддин Ҳусниддинов, Мақсуд Турғунов, Анвар Сиддиқов, Қаҳрамон Бегматов, Муборак Усмонова, Мақсуд Турғунов каби ўртоқлар 14 синф хонасини, спорт залини, фан кабинетлари ва лабораторияларини сифатли ремонт қилдилар.

Мактабни янги ўқув йилига тайёрлашда ота-оналар комитети ҳам катта ёрдам берди. Комитет раиси Абдулла Абдуқодировнинг кўрсатган хизматлари диққатга сазовордир. Шунингдек, мактаб ремонтини тезроқ тугаллашда Карл Маркс номли маҳалла комитети ҳам катта ёрдам берди. Шундай қилиб мактаб биноси янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилди.

Шу кунларда мактаб кутубхоначиси Марҳамат Усмонованинг қўли-қўлига тегмайди. У кутубхонага 53 номда уч минг нусхадан ортиқ китоб олди. Шунингдек, кутубхонага янги китоблар билан бирга райондаги 44-мактабдан 2734 сўмлик турли бадиий китоблар, дарсликлар ва ҳар хил қўлланмалар олиб келинди. Мактаб ўқувчилари янги ўқув йилига дарслик, китоблар ва ўқув қуроллари билан тўлиқ таъминланмоқдалар.

Мактабда бу йил учта биринчи синф очилади. Ўқув йилининг охирларидаёқ мактабга биринчи марта қадам қўювчи ўқувчиларнинг — кичкинтойларнинг делолари ҳам тахт қилиб қўйилди. Бу йил мактабда 1200 га яқин ўқувчи таълим-тарбия олади. 57 ўқитувчи эса илмсевар ёшларимизга фан асосларини ўргатадилар.

Ҳа демай биринчи сентябрнинг қўнғироқлари янграйди. Мактаб биноси ёшларнинг қувончи ва шодиёнасига тўлади.

О. ҚОБИЛЖОНОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

«ИНСОФСИЗЛАР»

«— Ҳа, ўртоқ инженер, ўпкангни қўлтиқлаб қолибсан, — деди Обиденкова уни тўхтатиб.

— Квартира, Аляхоним, квартира, — оғзининг таноби қочиб, ордер солинган чўнтакка ишора қилди.

— Зилзилада уйинг бузилганми?

— Эҳтиёт чорада, мабодо... Содда-ей, у ёғини айлантириб нима қиласан, текин жойга эга бўлишини ўйласангчи. Зилзила-и сезган бўлсанг бас-да. Овозингни чиқармай, ариза ёзиб боравер. Тез бор, ҳа...».

Бу жумлалар газетамизнинг шу йил 14 июнь сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган фельетондан келтирилди. Унда мол-мулк, уй-жой ортдириш пайига тушиб олган «Ўзбекбирлашув»нинг баъзи инсофсиз ходимларининг афти-ангори очиб ташланган эди. Улар бошпанасиз қолган оилаларни кооператив техникуми ётоқхонасига жойлаштиришдан фойдаланиб, уй-жойлари шикастланмаган бўлса ҳам, кўзбўямачилик йўли билан қўшимча хоналарни эгаллаб олганлар.

Текширишда фельетонда келтирилган фактлар тўла тасдиқланган ва бу масала «Ўзбекбирлашув» правленияси ҳамда очиқ партия йиғилишида кенг муҳокама қилинган. Ётоқхона хоналарини суриштирмай-нетмай, зилзиладан зарар кўрмаган ходимларга ҳам тақсимлаб юборган Центросоюзнинг проект институти директори Хочикяннинг масъулиятсизлиги қораланган ва унга нисбатан тегишли чора кўриш масаласи «Центросоюз» правлениесидан сўралган. Шунингдек, кооператив техникумининг директори ўртоқ Сафаров бундай ўзбошимчаликдан хабардор бўла туриб ўз вақтида район раҳбарларига ахборот бермагани учун Куйбишев район партия комитети бюро йиғилишида муҳокама қилинган ва учёт карточкасига ёзиш шарти билан унга қаттиқ виговор эълон қилинган.

Саноатимиз илғорлари

Чирчиқ электрохимия комбинатининг минерал ўғитлар цехи коллективи ойлик ишлаб чиқариш топшириқларини муттасил ортиғи билан адо этмоқда. Йил бошидан бери пландагидан ташқари бир неча минг тонна ўғит тайёрланди ва колхоз-совхозларга жўнатилди. Суратда: цех бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Омон Илёсов бир группа илғор аппаратчилар (чапдан ўнгга) М. Худойқулова, Н. Комилова, А. Галкина ва А. Коснева ўртоқлар билан суҳбатлашмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

ЛЕКЦИЯЛАР

Жамоатчилик СССР Олий Совети Президиумининг «Безориликка қарши курашда жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги Фармонини якдиллик билан маъқулламоқда. «Билим» жамиятининг Чирчиқ шаҳар бўлими шу Фармон моҳиятини меҳнаткашларга тушунтириш юзасидан ибратли ишлар қилмоқда. Бу ишда шаҳар милиция ходимлари ва юристлар активлик кўрсатмоқдалар.

Яқинда машинасозлар маданият саройида «Безориликка қарши курашда жамоатчиликнинг иштироки тўғрисида» деган темада лекция бўлди. «Билим» жамияти шаҳар бўлимининг аъзоси, шаҳар милиция бошқармаси бошлиғининг ўринбосари А. Шейхутдинов бу лекцияни маҳаллий фактлар асосида қизиқарли қилиб ўқиди. «Пионерская» кўчаси 5-уйдаги агитмайдончада милиция ходими И. Эгамбердиев «Жиноятчиликка қарши кураш совет кишиларининг гражданлик ва ватанпарварлик бурчидир», деган темада суҳбат ўтказди.

Шаҳарнинг бошқа муассасалари ва корхоналарида ўтказилаётган лекция ва суҳбатлар ҳам меҳнаткашларда катта қизиқиш туғдирмоқда. Лекция ва суҳбатлар тематикасида халқаро аҳвол ва атеистик тарбия мавзулари ҳам салмоқли ўрин тутаётир.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

МУКОФОТ МУБОРАК

СССР Олий Совети Президиумининг 1966 йил 28 июлдаги Фармони билан қурилиш материаллари саноатини ривожлантириш бўйича етти йиллик план топшириқларини бажаришда эришган ютуқлари учун қурилиш материаллари саноати корхоналари ва ташкилотларининг ишчи, инженер-техник ходим ва хизматчилари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ходимларидан катта группаси СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

Жумладан, Тошкент области бўйича қуйидагилар мукофотланди*).

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН

Кожаев Геннадий Николаевич — Чирчиқ ойна заводининг электр пайвандчиси.

Козлов Василий Семёнович — «Цемтеплострой» ихтисослашган бошқармасининг бошлиғи.

Колоскова Анастасия Ивановна — Ялонғочдаги 2-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси.

Копилов Анатолий Николаевич — Чирчиқ ойна заводининг мастери.

Купцова Татьяна Никифоровна — Тошкентдаги 1-темир-бетон буюмлари заводининг старший диспетчери.

Ледовский Михаил Сергеевич — Тошкент қурилиш материаллари комбинатининг старший мастери.

Лисков Павел Михайлович — Тошкентдаги 5-ғишт заводлари бошқармасининг экскаватор машинисти.

Мамажонов Мамажон — Тошкентдаги 1-ғишт заводлари бошқармасининг директори.

Матмуродов Ҳасан — Олмалиқдаги 5-темир-бетон буюмлари заводи бетон қориш узелининг мотористи.

Нодирхонов Рашидхон — Оҳангарондаги қурилиш материаллари комбинатининг ғишт терувчиси.

Новосельцев Михаил Иванович — Тошкентдаги 1-силикат-керамика заводининг цех бошлиғи.

Нуржонов Қурбонбой — Оҳангарон цемент-шифер комбинатининг экскаватор машинисти.

Парпиев Вали — Оҳангарон цемент-шифер комбинатининг ремонтчи слесари.

Петрова Анастасия Сергеевна — Тошкентдаги 5-ғишт заводлари бошқармасининг старший мастери.

Пивненко Николай Арсентьевич — Қуйлиқдаги 2-темир-бетон буюмлари заводининг цех бошлиғи.

Пўлатов Расул — Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг старший референти.

Пўлатов Ҳаким Пўлатович — Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг сектор мудири.

Пустов Юрий Иванович — Дзержинский номидаги Бекобод цемент комбинати партия бюросининг секретари.

Роженко Григорий Митрофанович — Оҳангарондаги 8-темир бетон буюмлари заводининг директори.

Розенталь Иосиф Вацлавович — «Бекободцемремонт» корхонасининг директори.

Савченко Юрий Трофимович — Олмалиқдаги 5-темир-бетон буюмлари заводининг директори.

Содиқов Обид — Тошкентдаги 3-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси.

Сайфулин Ҳабибулла — Оҳангарондаги «Сантехлит» заводининг ишчиси.

Саурбоев Олтинбой — Дзержинский номли Бекобод цемент комбинатининг бетончиси.

Славин Владимир Михайлович — Тошкентдаги 1-ремонт-механика заводининг электрогаз пайвандчиси.

Суханова Екатерина Андреевна — Олмалиқдаги 5-темир-бетон буюмлари заводининг арматурчиси.

Тамазанова Татьяна Дмитриевна — Тошкентдаги 1-ремонт-механика заводининг электр пайвандчиси.

Тангиров Эрали — Оҳангарондаги 8-темир-бетон буюмлари заводининг бетончилар бригадири.

Тошпўлатов Турғун — Дзержинский номли Бекобод цемент комбинатининг директори.

Титкова Любовь Михайловна — Олмалиқдаги норуда қурилиш материаллари карьери тош майдалаш агрегатининг машинисти.

Тихонова Улита Яковлевна — Оҳангарон цемент-шифер комбинатининг цех бошлиғи.

Тешабоев Зуҳриддин — Тошкентдаги 5-ғишт заводлари бошқармаси заводининг бошлиғи.

Тўхтахўжаев Саидумар — Ўзбекистон ССР Қурилиш материаллари саноати министрининг биринчи ўринбосари.

Тўлаганов Собир — Янгийўлдаги 8-ғишт заводлари бошқармаси касаба союз комитетининг раиси.

Ўтбосаров Раҳмат — Оҳангарон цемент-шифер комбинатининг шофери.

Фролов Пётр Фёдорович — Оҳангарон қурилиш материаллари комбинати компрессорларининг старший машинисти.

Ҳожимуродов Ўктам — Тошкентдаги 1-темир-бетон буюмлари заводининг бетончиси.

Хван Пётр Львович — Дзержинский номли Бекобод цемент комбинатининг бўлим бошлиғи.

Ҳикматов Саидумар — Тошкентдаги 5-ғишт заводлари бошқармасининг директори.

Холодов Валентин Фёдорович — Келесдаги 7-ғишт заводлари бошқармасининг ремонтчилар бригадири.

Чинкайло Евдокия Михайловна — Оҳангарондаги 4-ғишт заводлари бошқармасининг бетончилар бригадири.

Широв Нор — Тошкентдаги 1-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси.

Юрин Николай Никифорович — «Бекободцемремонт» корхонасининг электр пайвандчиси.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Абдураҳмонов Абдукарим — Тошкентдаги 5-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси.

Авазов Абдулла — Келесдаги 7-ғишт заводлари бошқармаси ишчиси.

Агальямова Фануза Галимзяновна — Ялонғочдаги 2-ғишт заводлари бошқармаси ишчиси.

Азизова Халима — Янгийўлдаги 8-ғишт заводлари бошқармасининг йўл ишчиси.

Азимов Эркин Азимович — Тошкент телевидение студияси ижтимоий-сиёсий программасининг старший редактори.

Богоутдинова Рукия Вагизовна — Тошкентдаги 5-ғишт заводлари бошқармасининг мастери.

Бойзоқов Акимбой — Тошкентдаги 1-ремонт-механика заводининг йўл ишчиси.

Барбарин Виталий Васильевич — Оҳангарондаги қурилиш материаллари ва пластмасса буюмлари комбинати мастери.

Бунякин Игорь Николаевич — Тошкентдаги 1-ремонт-механика заводининг бош инженери.

Бўронов Тошмат — Чирчиқ ойна заводининг ишчиси.

Валиев Мусавир Мухинович — Қуйлиқдаги 2-темир-бетон буюмлари заводининг арматурчиси.

Владимирова Римма Фёдоровна — Оҳангарондаги цемент-шифер заводининг ишчиси.

Дияжев Михаил Тимофеевич — Янгийўлдаги 8-ғишт заводлари бошқармасининг мотовоз машинисти.

Долгополова Леда Арсеньевна — Дзержинский номли Бекобод цемент комбинатининг лаборатория бошлиғи.

Ермаков Яков Антонович — Оҳангарондаги «Сантехлит» заводининг бош технологи.

Жукова Анна Дмитриевна — Тошкентдаги қурилиш материаллари комбинатининг бош технологи.

Зезлюнинский Иван Петрович — Қуйлиқдаги қум-шағал материаллари карьерининг слесари.

Калугин Иван Иванович — Қуйлиқдаги 2-темир-бетон буюмлари заводининг цех бошлиғи.

Коган Макс Исакович — Тошкентдаги 3-ғишт заводлари бошқармасининг директори.

Кочетков Вячеслав Николаевич — Оҳангарон цемент-шифер комбинати айланма печлари машинисти.

Колесников Анатолий Фёдорович — Оҳангарон цемент-шифер комбинати шифер қолиплаш машинасининг машинисти.

Кузнецов Валентин Иванович — Қуйлиқдаги қум-шағал материаллари карьерининг экскаватор машинисти.

Кулигина Таисия Прохоровна — Оҳангарондаги бинокорлик материаллари комбинатининг қолипловчиси.

Қурбонқулов Эргаш — Оҳангарон цемент-шифер комбинатининг бункерчиси.

Левина Мария Михайловна — Оҳангарондаги 8-темир-бетон буюмлари заводининг кран машинисти.

Муҳитдинов Нажмиддин — Ялонғочдаги 2-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси.

Пак Чен Шеб — Дзержинский номли Бекобод цемент комбинатининг слесари.

Перевертайло Александр Фёдорович — Тошкентдаги 1-ғишт заводлари бошқармасининг токари.

Пшеничникова Тамара Яковлевна — Тошкентдаги 1-темир-бетон буюмлари заводининг бетончиси.

Рильников Александр Филиппович — Чиноз қум-шағал карьерининг механиги.

Собиров Содиқ — Дзержинский номли Бекобод цемент комбинатининг экскаватор машинисти.

Сандаҳмедов Малик — Тошкентдаги 1-ғишт заводлари бошқармасининг юкчилар бригадири.

Солиқулов Январ Солиқулович — Олмалиқдаги норуда қурилиш материаллари карьерининг слесари.

Сангатуллина Амина Совгатовна — Чирчиқ ойна заводининг ойна эритувчиси.

Симоняк Вениамин Павлович — Дзержинский номли Бекобод цемент комбинатининг бош инженери.

Сулаймонов Қуддус — Чирчиқдаги 9-ғишт заводлари бошқармасининг слесарлар бригадири.

Тожиев Комил — Тошкент ремонт-механика заводининг қолипловчиси.

Убайдуллаев Асатулла — Оҳангарон цемент-шифер комбинатининг вагранчиси.

Уржунцев Дмитрий Иванович — «Бекободцемремонт» корхонаси комплекс бригадаси бошлиғи.

Фатхуллаева Роза — Келесдаги 7-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси.

Хананова Назира Валиаҳметовна — Тошкентдаги 3-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси.

Ҳасанов Хидой — Тошкентдаги 1-темир-бетон буюмлари заводининг бетончиси.

Хўжаев Мамарайим — Тошкент экспериментал-механика заводининг слесарлар бригадири.

Шабаев Ҳаким Фахриддинович — Олмалиқдаги 6-ғишт заводлари бошқармасининг транспортировкачиси.

Шомуротова Зеби — Тошкентдаги 1-ғишт заводлари бошқармасининг ғишт пиширувчиси.

Шульга Терентий Павлович — Олмалиқдаги 6-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси.

«МЕҲНАТДА ЎРНАК КЎРСАТГАНЛИК УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Азимов Бек — Чирчиқ ойна заводининг ишчиси.

Аҳмедов Жаъфар — Олмалиқдаги 6-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси.

Бабушкина Татьяна Константиновна — Оҳангарондаги «Сантехлит» заводининг штамповчиси.

Безбородников Иван Андреевич — Оҳангарондаги бинокорлик материаллари ва пластмасса буюмлари комбинатининг мастери.

Бондаренко Алексей Фёдорович — Тошкент ремонт-механика заводининг токари.

Бурангулова Асилбека — Тошкентдаги 3-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси.

Васильченко Анна Алексеевна — Қуйлиқдаги қум-шағал материаллари карьерининг кон ишчиси.

Горбунова Валентина Игнатьевна — Олмалиқдаги 6-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси.

Загидуллин Сайфулла Шарофутдинович — Қуйлиқдаги 2-темир-бетон буюмлари заводининг бетончиси.

Закиев Рашид Закиевич — Тошкентдаги 1-ремонт-механика заводининг слесари.

Зуйкова Валентина Петровна — Дзержинский номли Бекобод цемент комбинатининг электр монтёри.

Иброҳимов Абдулла — Олмалиқдаги 8-темир-бетон буюмлари заводининг дурадгори.

Иванова Людмила Николаевна — Янгийўлдаги 8-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси.

Ильин Алексей Филиппович — Олмалиқдаги норуда қурилиш материаллари карьерининг экскаватор машинисти.

Қаландаров Иброҳим — Тошкентдаги 5-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси.

Кобозев Дмитрий Васильевич — Янгийўлдаги 8-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси.

Колошко Сергей Федорович — Оҳангарон цемент-шифер комбинатининг мастери.

Копаева Анфиса Георгиевна — Оҳангарон цемент-шифер комбинатининг ишчиси.

Кофман Мовша Нахманович — Тошкентдаги 1-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси.

Крутских Фёдор Григорьевич — Келесдаги 7-ғишт заводлари бошқармасининг слесари.

Лаврушенко Иван Николаевич — Чиноз қум-шағал карьерининг экскаватор машинисти.

Лепешкин Леонид Михайлович — Тошкентдаги 1-темир-бетон буюмлари заводининг старший мастери.

Ликос Софя Наумовна — Тошкент экспериментал-механика заводининг кран машинисти.

Мачихина Агнеса Михайловна — Чирчиқ ойна заводининг ишчиси.

(Давоми бор).

* Давоми. Боши газетамизнинг 13 август сонида.

Азим Рустамов Тошкент тамаки фабрикасида салкам 20 йилдан бери ишлайди. Ҳозир у механик сифатида агрегатларнинг унумли ишлашини таъминлашга катта ҳисса қўшмоқда. Суратда: ўртоқ А. Рустамов иш устида.

Н. Узилевский фотоси.

БИР ПРОЦЕНТ ҚИЙМАТИ

Иқтисодий терминлар тажрибасиз кишиларни ўзининг қуруқ ва оддийлиги билан бироз чўчитади. Рассом ёрқин плакатда янги қурилишларимизни ифода этса хаёлингизни ўзига тортади, совет кишисини мадҳ этувчи шоирнинг жўшқин шеърлари ҳам шундай. Янги индустриал қурилиш иқтисодчилар тили билан айтганда «асосий ишлаб чиқариш фондларини ривожлантириш» деб аталади. Бу шунчаки қуруқ ва оддий термин. Лекин ана шу термин орқасида цивилизация тарихидаги барча даврларнинг энг улуғи — коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш даври ётади.

Айтганимиз маҳсулот бирлиги учун хомашё ва материаллар сарфлашнинг солиштирма нормаларини камайтириш деган терминга ҳам тўла оиддир. Ана шу зерикарли сўзлар орқасида ҳам кишиларнинг ҳақиқатан ҳам жуда катта кураши ётади. Планларимизнинг бажарилиши, коммунизмга томон боришимиз, мудофаа қудратимиз, ҳар бир оиламизнинг моддий фаровонлиги кўп жиҳатдан ана шу курашга боғлиқдир. Ана шу солиштирма нормаларни ёки бошқача қилиб айтганда хомашё, материаллар, ёқилғини иқтисод қилишнинг жуда ҳам муҳимлигидан қуйидаги рақамлар далолат беради.

Бу йил совет саноати биринчи марта ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича (корхоналарнинг улгуржи нархларида) 250 миллиард сўмлик марradan ўтади. Саноат статистикаси шуни кўрсатадики, саноат маҳсулоти таннархининг ҳар бир сўмлигида деярлик 74 тийинлик хомашё, асосий ва ёрдамчи материаллар, ёқилғи ва электр қуввати бор. Саноатда моддий сарфиётни бир процент камайтириш жуда катта фойда бериши мумкинлигини ҳисоблаб чиқиш қийин эмас. **Бу бир процент бир ярим миллиард сўмликдан кўпроқ маблағ билан Братск ГЭСи сингари иккита гигант электростанция ёки барча қулайликлари бўлган 300 мингдан ортиқ янги квартира қуриш мумкин.**

Шу муносабат билан ўз-ўзидан саноат ишлаб чиқаришида моддий сарфиётни камайтиришнинг қандай имкониятлари бор, деган савол келиб чиқади.

Социалистик хўжалик шароитларида бундай имкониятлар иккита муҳим фактор — техника прогресси ва миллионлаб ишчилар ҳамда мутахассисларнинг хомашё, материаллар, ёқилғи, электр қувватини тежаш учун бевосита олиб бораётган курашларига асосланади.

Иқтисодчилар биринчи фактор таъсирини кўрсатиб, уни ифодалаш учун кўпинча АҚШни мисол қилиб олишади. АҚШда 1900 — 1961 йилларда қайта ишловчи саноат маҳсулот ишлаб чиқаришини деярлик 9,5 баравар кўпайтирди, бунда сарфланадиган минерал хомашё икки баравардан сал кўпроқ ортди. Бунда синтетик материаллардан фойдаланиш, металл эритиш учун кетадиган маъданнинг солиштирма нормаларини камайтириш, киловатт-соат электр қуввати ҳосил қилиш учун ёқилғи сарфини камайтириш, кўпчилик материаллардан иккинчи марта фойдаланиш (металл ломи, резинадан қилинган буюмлар, пластмассалар), технология жараёнларини такомиллаштириш ва ҳоказолар катта роль ўйнади.

Бизнинг саноатимизда ҳам худди шундай жараён бормоқда. У бизнинг айрим тармоқларимизда АҚШ дагига қараганда анча интенсивроқ ривожланяпти, бошқаларида эса, афсуски, секинроқ юксалмоқда. Масалан, 1958 йилда ҳар бир тонна чўян олиш учун бизда 816 килограмм, АҚШ да эса 799 килограмм кокс сарфланди. 1963 йилга келиб бу кўрсаткич бизда 663 килограммни, АҚШ да эса 669 килограммни ташкил этди. Демак, бу соҳада ишимиз америкаликларникига қараганда яхши боряпти. Аммо бошқа, анча муҳим соҳа — электр энергетикада бу соҳада техника прогресси натижасида жуда катта силжиш бўлган бўлса ҳам, биз ҳали Америка кўрсаткичларига етиб олганимиз йўқ.

1937 йилда умумий фойдаланишдаги электр станцияларда узатиб берилган киловатт-соат электр энергияси учун биз 673 грамм шартли ёқилғи, 1965 йилда эса 415 грамм сарфладик. Прогресс яққол кўриниб турибди, аммо шунга қарамай, бизда киловатт-соат электр энергияси олиш учун АҚШ дагига қараганда 20 процент кўп ёқилғи сарфланмоқда.

Мамлакатимизда металлни тежаб-тергаб сарфлаш юзасидан, жумладан давримизнинг энг асосий конструкцион материали — пўлат прокатини иқтисод қилиш юзасидан катта ишлар амалга оширилди. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, бу материал бизда ҳали ҳам дефицит ҳисобланади, чунки биз жуда кенг миқёсда қурилиш олиб боряпмиз. Ҳаммага маълум бўлганидек, металлни энг кўп ишлатувчилар машинасозлардир. Фақатгина етти йилликда машинасозлар қора металл солиштирма сарфиётини 25 процент камайтирдилар. Бу жуда катта ютуқдир.

ИҚТИСОДИЙ

Янги Тошкентни бунёд этамиз

Ҳамид Қорабоев бинокорлар сардори. У кўп йиллардан бери Чилонзорда турар-жой биноларни бунёд этиш билан банд. Ҳамид бошлиқ бригада аъзолари шу кунларгача юзлаб иморатларнинг полини қоқди, эшик-деразаларини ўрнатди. Ҳозир ҳам азаматлар ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Ҳамид Қорабоев ўз участкасида ишларни пухта уюштириб коллективни янги зафарларга томон бошлаяпти. Суратда: Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳ. Қорабоев.

ЁШЛИК ҒАЙРАТИ

ЯНГИ Тошкентни бунёд этамиз! Ана шу шиор ана шу мақсад билан меҳнат қилаётган фидокор қурувчилар сафида студент-ёшлар ҳам бор. Улар мамлакатимизнинг турли бурчакларидан келиб, зилзила оқибатларини тугатиш йўлида тер тўкиб ишлаётганлар билан бир сафда кечани-кеча, кундузни-кундуз демай меҳнат қилмоқдалар.

Бу соҳада коммунист ва комсомоллар авангардлик қилмоқдалар. Шуниси қувончлики, студентлар орасида ҳар хил касб эгаларини учратишингиз мумкин. Уларнинг бири ғишт терувчи, иккинчиси бетон қуювчи, учинчиси экскаваторчи бўлиб ишламоқда. Ҳаммаси бўлиб ҳозирги пайтда 2000 дан ортиқ студент янги шаҳар бунёд этишда қатнашмоқда.

Университет партия, комсомол, касаба союз ташкилоти студентлар ишига раҳбарлик қилиш, уларга ҳар тарафлама шароит яратиб берилишини таъминлаш йўлида қатор тадбирларни амалга оширмоқда. Студент-қурувчилар бригадалари ўртасида ўзаро социалистик мусобақа кенг йўлга қўйилган. Ҳар ўн-ўн беш кунда социалистик мусобақа якунлари кўриб чиқилади. Илғор бригадалар, пешқадам студентларни рағбатлантириш тадбирлари кўрилади.

Социалистик мусобақа яхши натижалар бермоқда. Геология, юридик, филология, физика-математика, химия факультетларининг студентлари, айниқса фидокорлик билан меҳнат қилмоқдалар.

Университет комсомол комитети студентлар орасида оммавий-сиёсий, тарбиявий ишларни ҳар қачонгидан ҳам кучайтириб юборган. Студентлар фақат қурилиш ишларидагина қатнашиб қолмасдан, балки, зилзила туфайли бошпанасиз қолган хонадонлар яшаётган жойларда аҳоли ўртасида оммавий-сиёсий ишларни ҳам олиб бормоқдалар. Комсомол комитети ҳузурида тузилган махсус штаб бу ишга раҳбарлик қилмоқда.

Шунингдек 337 студент ер қимирлашдан зарар кўрган оилаларнинг болалари ҳордиқ чиқараётган пионер лагерларида вожатийлик вазифасида ишламоқда.

Студентлар шаҳар аҳолисига мева ва сабзавот етказиб бериш ишига ҳам ҳисса қўшмоқдалар. Бунга «Халқобод» совхозида ишлаётган юздан ортиқ студентни мисол қилиб келтириш мумкин. Улар даладаги ҳосилни пешма-пеш йиғиб-териб олишда совхоз ишчиларига яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Студентларнинг самарали меҳнатидан сўнг дам олишлари учун ҳам шароит яратилган. Улар учун Бурчмуллада махсус лагерь ташкил этилган. Ҳар сменада 400 га яқин студент дам олиб келади. Ишда алоҳида ўрнак кўрсатаётган студентларга эса бепул путёвка берилади.

Университет ректорати ва партия ташкилоти янги ўқув йилига тайёргарликни ҳам бошлаб юборди. Бу соҳада ҳам студентларнинг ўзлари ташаббускорлик кўрсатмоқдалар. Уларнинг кучлари билан факультетлар жойлашган бинолар ремонт қилиниб, тайёр ҳолга келтирилмоқда.

Зилзила оқибатлари кун сайин йўқотилмоқда. Янги Тошкент қад кўтарадиган кунлар узоқ эмас. Шаҳримизда бир-биридан муҳташам ва гўзал бинолар бунёдга келади. Ана шунда ҳар бир студент бу биноларни қуришда бизларнинг ҳам ҳиссамиз бор, деб фахрланса арзийди.

Ёшлик ғайрати, ёшлик шижоати билан меҳнат қилаётган студентларимиз ўқишда ҳам намуна кўрсатадилар.

А. АБДУСАМАДОВ,
ТошДУ партия комитетининг секретари.

ҲИММАТЛИ АЛОҚАЧИЛАР

Оққўрғон район Кетмонтепа қишлоғидаги алоқа бўлимида бор-йўғи ўн киши хизмат қилади. Лекин, улар гўзал Тошкентни қайта қуришдек умумхалқ курашидан четда қолишгани йўқ. Бу олиҳиммат алоқачилар Тошкент фондига икки кунлик иш ҳақларини бериш истагини билдиришди.

Д. ЎРИНБОСАРОВ.

ТОШКЕНТНИ ТЕЗ ҚУРАЙЛИК

Тошкентни қандай қилиб яхшироқ реконструкция қилиш ва қуриш, шаҳарга табиий офат етказган жароҳатларни тезроқ бартараф этиш, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети белгилаган барча тадбирларни амалга оширмоқ учун ҳамма ресурс ва имкониятлардан тўлароқ фойдаланиш керак? Тошкентда зилзила оқибатларини тугатиш ҳукумат комиссиясининг раиси, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари И. Т. Новиков раислигида 17 августда Тошкентда бўлиб ўтган кенгаш диққат марказида ана шу масалалар турди. Кенгашда Ўзбекистон пойтахтида қурилиш ишларини олиб бораётган Москва, Ленинград, барча қардош республикалар, иттифоқ министрликлари ва идоралари, шунингдек «Главташкентстрой» қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари қатнашдилар.

Сўнгги вақтларда Тошкентда янги уй-жой бинолари ва маданий-маиший объектлар қуриш, уй-жой фондини тиклаш, шаҳар хўжалигини ривожлантириш соҳасида катта ишлар қилинганлигини кенгаш қатнашчилари мамнуният билан таъкидлаб ўтдилар. КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ Ҳукуматининг жуда катта ёрдами туфайли бинокорлар, ремонтчиларнинг кўп минг кишилик армияси, Совет Армиясининг жангчилари янги Тошкентни реконструкция қилиш ва қуриш вазифаларини муваффақиятли ҳал этмоқдалар. Чилонзорда, Рисовая, Қорақамиш, Височовольтная районида уй-жой биноларининг корпуслари қад кўтармоқда. Сергели йўлдош шаҳри ўсмоқда. Қурилиш ишлари сейсмиканинг барча зарур талабларини ҳисобга олган ҳолда комплекс тарзда олиб борилмоқда.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ё. С. Насриддинова, Республика Министрлар Советининг раиси Р. Қурбонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов қатнашдилар.

Кенгашда Тошкентни реконструкция қилиш ва қуриш суръатларини янада жадаллаштириш вазифалари белгиланди. (ЎзТАГ).

Ленинград бинокорлари меҳнат қилаётган кварталда иш қизғин. Суратларда: 1. Юз квартирали турар жой биноси пойдеворига сўнгги блоклар қўйилмоқда. 2. Серғайрат бинокор Фаина Васильева. 3. Арматурачилардан Н. Филиппов (чапдан), П. Коверин. В. Смирнов ўртоқлар иш устида.

А. Умаров фотолари.

ЛЕНИНГРАД КВАРТАЛИДА

Улар Ленин шаҳридан келишган. Бу шаҳар шуҳрати жаҳонга машҳур. Биринчи бўлиб, шу ерда Социалистик революция аланга олди. Сўнг бутун мамлакатга. Шарқнинг олис бурчакларигача қудратли тўлқиндек таралиб кетди бу инқилоб садоси. Улуғ Ватан уруши йилларида ҳам ленинградликлар жасорати барчани қойил қолдирди. Шаҳар сал кам уч йил қамалда қолиб кетди. Немис-фашистлари сувдан ҳам, қуруқликдан ва ҳаводан ҳам Шаҳарни бир зум тинч қўймади. Ўқ кетидан снаряд, снаряд кетидан бомбалар шаҳар узра дўлдек ёғилиб турди. Очлик, совуқ шаҳар аҳолисининг тинкасини қуритаёзган эди. Лекин Ленин шаҳри фарзандлари барча оғирликларни тиз чўкмай мардонавор туриб енгдилар. Ярим вайрона заводларда ишлар давом этаверди. Одамлар ўзларини тетик тутиб келажакка ишонч билан қарадилар.

Бахтли келажак кураш билан қўлга кирди. Уруш тамом бўлиши билан ленинградлик бинокорлар дўстлар ёрдамида кўп шикастланган муқаддас шаҳарни тиклашга, қайта бунёд этишга киришдилар.

Сабот ва матонатли ленинградликлар мана бугун бизнинг ёнимизда. Улар зилзила оқибатларини тугатишда ўзбек қардошларига ёрдамга келишган. Икки ярим ойдирки дўстларимиз Чилонзорнинг 25-кварталида катта қурилиш ишларини олиб бормоқдалар. 800 бинокорнинг тиними йўқ. Ишлар уч сменада ташкил этилган. Тунлари прожектор шуласида бетон қормоқдалар, арматура ёткизмоқдалар, ғишт термоқдалар. 14 бульдозер, 8 экскаватор, юзлаб машина ва механизмларни бошқараётган азаматларнинг дилида ҳам бир эзгу ният. У ҳам бўлса тезроқ Ленинград кварталини бунёд этиб тошкентлик биродарлар қўлига топширишдир.

Ленинград кварталида 100 минг квардрат метр туржой, маданий-маиший бинолар қад кўтариши керак. Дастлабки 25 минг квадрат метр турар жой майдони совуқ кунлар бошлангунга қадар фойдаланишга топширилади. Улар орасида 280 ўринли болалар боғчаси ҳам бор. Қолган 75 минг квадрат метр туржой эса келаси йилдан бошлаб Киров райони территориясида қад кўтара бошлайди. Бу биноларнинг ҳар бири 6—7 қаватли бўлади. Уларнинг остки қаватига магазинлар, маиший хизмат кўрсатиш корхоналари жойлашади.

Шундай қилиб ҳозир бинокорлар ҳозиргача кўзга кўринарли ишларни амалга ошириб қўйишди. Котловани биринчи бўлиб кавланган 100 квартирали биринчи корпусга ғишт терилаётган бўлса, 5-корпус пойдеворига эса арматура тўрлари ёткизилиб устидан бетон қуйилмоқда. Бригадалар ўзаро мусобақадош. Биридан-бири қолмайин дейди Лекин Евгений Шобловский бошлиқ тўртинчи участка бинокорларининг тенгги ҳозирча топилмай турибди. Улар дастлабки кунлардан бери пешқадамликни қўлда сақлаб келишаяпти.

Ана, коллектив навбатдаги бино пойдеворини ҳозирлаш билан банд. Бўш ўтирган одамни кўрмайсиз. Лариса Шульбергнинг ўзи асли ғишт терувчи. Лекин пойдевор битмай у ғишт теролмайди-да. Шунинг учун ҳам Лариса қўлда белкурак билан бетончи дўстларига ёрдам беряпти. Дурадгор П. Козлов ёнига А. Николаева билан Н. Биковани олиб ён томон пойдеворини қуриш учун опалубкалар ҳозирламоқда. Ҳа-демай бетон қориш полигонидан қоришма ортган самосваллар келиб қолади. Шунгача тахталарни қоқиб улгуришмоқчи чамаси.

Боядан бери тупроқларни текислаб турган Нина Аникеева тахланган тахталар устига келиб ўтирди. Рўмолчаси билан юзларига қўнган марвариддек терларини артиб, жикетининг чўнтагидан кўк конвертни олиб ичини очди. Бу хатни у эрталаб ҳам эри Пётр Аникеев билан бир бор ўқиб чиққан эди. Яна қўлига олди. Атрофга йиғилган қизларга онасидан келган бу мактубни ўқиб берди. Ўғли Игорнинг расмини кўрсатди. Игорь Ленинградда бувуси билан қолган. Нина ва Пётр Тошкент зилзиласини эшитишган-у дўстлари билан Ўзбекистон пойтахтига отланишган... Мана бугун улар ўз онаизорларидан мактуб олиб, ўз шаҳарларини яна бир бор эсладилар. Кўнгиллари таскин топди. Бир дам ҳордиқ чиқаришгач яна туриб қўлга иш қуролларини олишди.

Участкадаги йигит-қизларнинг барчаси ишда бир-бирига устоз бўладиганлардан. Ёш бўлишса ҳам тажрибалари кўп. Улар қўлидан Ленинградда кўплаб бинолар чиққан. Бу иморатлар революция бешиги кўркига кўрк қўшиб турибди. Мана энди Тошкентда ҳам Ленинграддагидек гўзал бинолар олам юзини кўради. Николай Макеев, Михаил Голимицкий, Анатолий Жуков каби қўли гул бинокорлар бунёд этади уларни. Азаматлар ишни уч сменада ташкил этиб, топшириқларни доимо ортиғи билан бажармоқдалар.

Дўстларимиз ростакамига енг шимаришди. Ҳадемай бинолар қўзиқориндек бодраб чиқаверади. Улар дўстлигимиз каби мустаҳкам бўлади.

З. МУҲАММАДЖОНОВ,
Ж. НОСИРОВ.
Ленин орденли «Ленинградстрой» тресті.

МЕҲРИБОН КИШИЛАР

ХАДЕМАЙ 1 сентябрь бошланади. Ҳозир Тошкент қурилишларида меҳнат қилаётган студентлар Янгиариқ маҳалласида Г. Титов номли 96-мактаб биносини бўшатиб беришлари керак. Маҳалла комитети аъзоларининг боши қотди. Студентларни энди қаерга жойлаштириш керак?

Ўзаро маслаҳатга тўпланишди. Бир киши маҳалла чойхонасини бўшатиб берайлик деса, иккинчиси йўқ, яхши-ёмон кунларимиз бор. Шунда бир масалани бамаслаҳат йиғилишиб ҳал қилишга чойхона керак бўлади, деди. Фикрлашиб студент йигитларни маҳалла хонадонларига баҳоли қудрат жойлаштиришга қарор қилдилар. Бу гап ҳаммага маъқул тушди. Дарҳол врач Тўхтахўжа Азизхўжаев 6 студентни ўз хонадонига олиш истагини билдирди. Муҳиддин Эшонов, Михаил Горбунов ўртоқлар ҳам 5-6 студентни ўз уйларига таклиф этдилар.

Ташаббускорларга йўлдош бўлаётган кишилар сони кун сайин ошиб бормоқда. Улар икки кун ичида 50 дан ортиқ студентни ўз бағриларига олдилар. Студентларни жойлаштириш бўйича тузилган штаб яна қўшимча тадбирларни ишлаб чиқаяпти.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
Киров райони.

Ш. ШОМАҲМУДОВ ТАШАББУСИ ИЗИДАН

КЎНГИЛ КЕНГ БЎЛСА...

«Тўрт хонали уйингиз бўлса, иккитасини беринг, уч хона бўлса биттасини беринг, уйингиз икки хона бўлса ҳам шаҳарларингизга жой ажратишни ўйлаб кўринг!» Қурбон ота Ш. Шомаҳмудовнинг мактубида битилган шу сўзларни қайта-қайта ўқиб чиқди. Сўнг Киров район ижроия комитетига томон йўл олди.

Район ижроия комитети ҳовлисида одамлар говжум, уларнинг бошпаналари зилзиладан вайрон бўлибди, турар жойдан айрилишибди. Ота дарахт тагида хомуш турган аёл олдига борди.

— Қизим, сизнинг ҳам уйингиз лат едими?

— Яшашга яроқсиз бўлиб қолди. Болаларимни ҳовлида қолдириб, ўзим шу ёққа келдим. Зора бирор янги уй ордерини бизга ҳам беришса.

— Ҳозир янги уй қаёқда дейсиз қизим. Ярим ой — бир ой сабр қилиш керак. Истасангиз ҳозирча бизнинг ҳовлига кўчиб боринглар. Олмазор кўча, «Учар» тупигидаги 3-уйда истиқомат қиламиз,— таклиф қилди Қурбон ота.

Уч боланинг онаси Тўтихон Ражабованинг боши осмонга етди. Гўё ўз падарининг бағридан бошпана топгандек бўлди. Ўша куниёқ у кўчини машинага ортиб Қурбон ота Бекмуҳамедов уйига кўчиб борди.

Қурбон отанинг кўнгли шу билан тинчимади. У хотин-қизлар педагогика билим юртига бориб, бир нечта талабани уйига бошлаб келди. Оққўрғонлик Ш. Сайфилова, Янгийўллик Ф. Ражабова, Бўстонлиқлик З. Ниshонова каби студентлар ҳозир ота хонадонида истиқомат қилаётирлар. Улар шу ердан ўқишга қатнайдилар.

Қурбон ота ҳиммати қўни-қўшнилар қалбига ҳам ўт ёқиб юборди. Маҳалладагилар омон қолган уйларини бошпанасиз тошкентликларга топширмоқдалар.

Э. ТЎЛАГАНОВ,
О. ҒАФУРОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

СУЮҚ МИНЕРАЛ ЎҒИТ

Арманистонлик геологлар республика районларининг бирида ерости суви топишди. Маълум бўлишича, бу сув тайёр суюқ минерал ўғит экан. Агрономлар микроэлементларга бой бўлган бу сувдан буғдой, маккажўхори ва полиз экинларини ўғитлашда фойдалана бошладилар. Масалан, ўтган йили бу ўғит ишлатилган токзорлардан олинган узум ҳосили қарийб 20 процентга кўпайди. Маккажўхори сўтасидаги оқсил моддаси эса ортган. Ҳозир мамлакатимизнинг бошқа районларида ҳам шундай сув конлари изланяпти.

ОҚ НЕФТЬ ҲАМ БЎЛАДИ

Нефтни одатда «қора олтин» деб аташади. Аммо қора нефтни яратган табиат саҳийлик билан оқ нефть ҳам ҳосил қилган. Обь дарёсининг Васюган деган ирмоғида оқ нефть запаслари жуда кўп. Бу ердаги нефть қудуқларидан рангсиз суюқлик отилиб туради. У ҳавода қотади ва тоза бензиндан иборат оқ парчаларга айланади. Маҳаллий аҳоли мотоцикл, моторли қайиқларга шу бензинни ишлатади. Кимёгарларнинг аниқлашича, оқ нефтдан юқори сифатли каучук, ҳар хил спирт, рангсиз ёнилғи ва шунга ўхшаш жуда кўп бошқа маҳсулотлар олиш мумкин экан.

ҒАЛАТИ ЧИРОҚЛАР

1965 йилда Париждаги Океанография институтининг катта залини жуда ғалати чироқлар ёритган. Бу чироқлар ичига жуда кўп бактерия солиб сув билан лиммо-лим тўлдирилган шиша идишлар эди. Шундай моллюска, қуртлар борки, улар ўлганидан кейин ҳам ўзидан ёруғлик чиқариш хусусиятини йўқотмайди.

Иккинчи жаҳон урушида япон офицерлари махсус қоғоз халтачаларда қуритилган қисқичбақаларни олиб юришарди. Керак бўлган пайтда уларни кафтга олиб озгина хўлланса бас, жонли чироқ тайёр: хоҳланг китоб ўқинг, хоҳланг мактуб ёзинг.

ТУН ПАШШАСИ

Мексикадаги Охака штатининг тоғ ёнбағрида Жолокс деган қишлоқ бор. Бу ерда бошқа жойда учрамайдиган тунда учадиган пашша аҳолини доим нотинч қилиб туради. Пашша чаққан одам онкосеркоз деган оғир касалликка учрайди. Агар пашша киши бошини чақса орадан беш ой ўтгач, ўша одам тамоман кўр бўлиб қолади. Қишлоққа нечалари гала-гала бўлиб ёпириладиган бу пашшалардан сақланиш учун аҳоли деразасиз уй қуришга мажбур.

Лекин шуни тан олишга тўғри келадики, бизнинг машинасозлигимиз металлдан фойдаланиш коэффициенти жиҳатидан Америка машинасозлигидан орқада қолмоқда. Бизда бу коэффициент 0,6, Американинг кўпчилик машинасозлик фирмаларида эса 0,85 ни ташкил этади. Бу бизда 60 процент металл фойдаланиб, 40 проценти чиқиндиларга чиқариб юборилади. АҚШда эса фақатгина 15 проценти исроф бўлади, демакдир.

Келтирилган мисоллар саноат ишлаб чиқаришида моддий сарфиётни камайтириш бўйича имкониятларимиз ҳақида юқорида қўйилган саволга жавоб беради.

Шуни таъкидлаш керакки, бизда хоҳлаган капиталистик мамлакатдагига қараганда иқтисод қилиш учун имкониятлар анча кўп. Бу тушунарли албатта: хўжалигимиз план асосида олиб борилади, ишчилар синфи ва техник интеллигенция умумхалқ мулкини сақлаш ва кўпайтириш ҳақида коммунистчасига ғамхўрлик қилмоқдалар.

Саноат, қишлоқ хўжалиги, қурилиш, транспорт, савдо ва халқ хўжалигининг бошқа ҳамма тармоқларида моддий сарфиётни камайтириш учун барча имкониятларимиздан фойдаланиш бутун совет жамиятининг доимий ва муҳим вазифасидир.

Партия XXIII съездининг янги беш йиллик план юзасидан Директиваларида шундай ёзилган: «Хомашё, материаллар ва ёқилғидан фойдаланиш яхшилансин. Машинасозлик ва металл ишлашда қора металлар прокатини ишлатиш салмоғи тахминан 20-25 процент камайтирилсин. Прокат ишлаб чиқаришда пўлат ишлатишнинг салмоғи камайтирилсин. Рангли металлар ўрнига арзонроқ материаллар ва биметаллар ишлатиш кенгайтирилсин. Беш йилликда саноатда ёқилғи ишлатиш нормаси камида 8-10 процент, шу жумладан электр энергия ҳосил қилишда 11-14 процент пасайтирилсин, электр энергия ишлатиш нормаси эса 6-8 процент камайтирилсин. Хомашёдан кўпроқ тайёр маҳсулот ишлаб чиқарилсин. Минерал хомашёни қазиб чиқариш ва қайта ишлаш вақтида нобуд бўлиши камайтирилсин. Иккиламчи ёқилғи-энергетика ресурсларидан, иккиламчи материаллар ва хомашёдан тўлароқ фойдаланилсин».

Бу катта вазифа аввало техника прогресси асосида, шунингдек халқ хўжалигининг бу прогрессга кўпроқ ёрдам берадиган тармоқларини юксак суръатлар билан ривожлантириш асосида ҳал қилинади.

Масалан, энергетикада ёқилғи асосида ишлайдиган турбиналарнинг асосий типи 300 минг киловатт қувватли турбиналар бўлади. Бу турбина камқувват турбиналардан ўзининг жуда ҳам тежамлилиги билан фарқ қилади. Қора металлургияда прокат сифати оширилади ва унинг ассортименти кенгайтирилади. Металл ўрнига пластмассалар ва бошқа синтетик материаллар тобора кенгроқ жорий қилинади.

Металл ўрнида пластмасса ишлатишнинг жуда катта фойда беришини кўрсатиш учун қуйидаги мисолни келтириш мумкин. 1960 йилда Тошкент кабель заводида 180 тонна рух ўрнига пластмасса ишлатилди, бу билан 70 минг сўмлик маблағ тежалди. 1963 йилда завод 13 минг тонна рухни пластмассалар билан алмаштирди. Иқтисодий фойда 4,6 миллион сўмни ташкил этди.

Металлар, резина, пластмассалардан саноат ишлаб чиқаришида иккинчи марта фойдаланиш саноат ишлаб чиқаришда моддий сарфиётни камайтиришда жуда катта аҳамиятга эгадир. Афсуски, бу кўпчилик томонидан тўла тушунилмаяпти. Ваҳоланки, биз пўлатнинг ярмини металл ломидан эритяпмиз.

Ёки қайтадан тикланиши мумкин бўлган эски резина — регенератдан фойдаланишни олиб кўрайлик. Тажриба шуни кўрсатадики, регенератнинг таннархи каучукникига қараганда тўрт баравар арзондир. Афсуски, биз регенератни жуда кам фойдаланяпмиз. 1963 йилда шина ишлаб чиқарилишида регенератдан фойдаланиш СССРда умуман сарфланган каучукка нисбатан 5,4 процентни, Қўшма Штатларда эса 14,3 процент ташкил этди. Бизда минг-минглаб ишлатилган автомобиль покришкаларини янги резина ишлаб чиқаришда фойдаланиш ўрнига ёқиб юборилади.

Химия саноати тараққий этган сари полимер материаллардан иккинчи бор фойдаланиш муҳим аҳамият касб этади. Иқтисодчиларнинг ҳисоблари шуни кўрсатадики иккиламчи пластмассаларнинг таннархи уларни тайёрлашдагига қараганда ўрта ҳисобда 2,5 баравардан 6 бараваргача, айрим синтетик материаллар, жумладан полиамид (капроннинг хили) бўйича 12 баравар арзон бўлади.

* * *

Ильичнинг машҳур «Буюк почин» мақоласидаги қуйидаги сўзлари ҳаммага маълум: оддий ишчиларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш ҳақида, ҳар бир пуд ғалла, кўмир, темир ва бошқа маҳсулотларни сақлаш ҳақида фидокорона, оғир меҳнатни енгувчи фидокорона ғамхўрлиги бўлган жойда коммунизм бошланади.

Бу ўлчов, эталон, совет кишисининг маънавий сифатлари синаладиган қайроқтошдир. Бу ўз Ватанининг фаровонлиги, ўз халқининг фаровонлиги ҳақида қандай ғамхўрлик қилаётганлиги синаб кўрилувчи қайроқтошдир. Ватанимизнинг куч-қудрати ҳам миллион ва миллионлаб кишилар ўзларининг кундалик ишларида ана шу Ленин васиятларига амал қилаётганликларидадир. Сўнгги вақтда, Москва ва Ленинграддаги илғор корхоналар коллективларининг КПСС Марказий Комитети томонидан маъқулланган металл ва бошқа материалларни тежаб-тергаб сарфлаш юзасидан бошлаган ташаббусларидан кейин «ҳар бир пуд ғалла, ёқилғи, темир ва бошқа маҳсулотлар» ҳақидаги оммавий ғамхўрлик кенг қулоч ёйди. Партия XXIII съездидан кейин иқтисодий тежаш учун оммавий юриш янада авж олди. Бу ҳаракат мамлакатда барча моддий ишлаб чиқаришнинг эффективлигини янада ошириш, янги беш йилликнинг улуғвор вазифаларини муваффақиятли бажаришнинг энг муҳим омилларидан биридир. Вазифа иқтисодий тежам учун курашга ҳар бир меҳнаткашни актив иштирок этишга жалб қилишдан иборат.

И. АРТЕМОВ,
ТАСС шарҳчиси.

ТЕМАДА

ЮРАК ТОРИН ЧЕРТИБ КЎЙГАНСАН

Сўлим ёз оқшоми-
Чироғи ёниб,
Тўлиной ҳовучлаб
Ёғду сочади.
Тенгуқрлар чаманбоғ
Гаштига қониб,
Бир-бирин дил ўйин —
Қулфин очади.

Шох супа атрофи
Минг гулу, райҳон-
Уфуриб елади
Атрини шамол.
Ён боғда чақчақлаб
Булбул ғазалхон,
Ошиқлар ақлини
Қолдиради лол.

Шу янглиғ дилкашу,
Фусункор, оташ —
Шу ёниқ қалбларнинг
Шўх анжумани.
Фақат хумор қиз —
Ўйчан, кўнгли ғаш:
Бир наво чертилса,
Тингласа, қани!!

Эй кўнгли, санъати,
Қўли гул йигит,
Кўзларинг жовдираб
Кимга боқади!
Ҳар босган қадаминг,
Йўлинг гул йигит
Хаёлинг дарёдай
Қайга оқади!

Хаёлни тарк эт
Қўлингга ол тор-
Ҳар оқшом сингари
Куйлагин бугун-
Қаршингда севганинг —
Сенга муштоқ, зор,
Чал, қалби ғунчадай
Очилсин гулгун.

Ахир сен хуморнинг
Юраги торин
Торингга илк пайванд
Этиб кўйгансан.
Торинг қиллари-ю,
Қизнинг қалб ипин
Бир қўшиб титратиб
Чертиб кўйгансан-

Биламан, кўнглингда
Ишқинг яширин-
Муҳаббат муҳрингни
Ўйиб чал наво.
Дардингни сезсин-да —
Қиз кулсин ширин
Ёрим, деб меҳрингни
Кўйиб чал наво!

Одобинг, санъатинг,
Севгинг пайваста —
Шу оқшом файзига
Ўзга файз қўш.
Хумор қиз дилидан
Олиб гулдаста
Гулбоғлар қўйнида
Жўшганингдай жўш!

Нақадар фусункор,
Дилкаш-у, оташ
Шу ёниқ қалбларнинг
Шўх анжумани-
Хумор ҳам яйрасин,
Қувнасин, яккаш,
Чал йигит, наво қил
Янграсин қани!

Усмон ЖОНГИТОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

БОКУДАГИ УЧРАШУВ ОЛДИДАН

СОВЕТ ВА ЧЕТ ЭЛ МУХБИРЛАРИ УЧУН МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

30 августда Бокуда Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари билан алоқа совет комитетининг кенгайтирилган мажлиси очилади. Бу мажлисда барча совет қардош адабиётларининг вакиллари, СССР ёзувчилар союзи ва республикалар ёзувчилар союзларининг раҳбарлари қатнашадилар. Осиё, Африка ва бошқа қитъалардаги мамлакатларнинг бирқанча ёзувчиларига ҳам таклифномалар юборилди.

Шу муносабат билан 16 августда СССР Министрлар Совети ҳузуридаги чет мамлакатлар билан маданий алоқа комитетида совет ва чет эл мухбирлари учун матбуот конференцияси ўтказилди. Матбуот конференциясини СССР ёзувчилар союзи правлениесининг секретари А. Сурков кириш сўзи билан очди.

Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари билан алоқа совет комитетининг раиси С. Азимов мажлис аҳлини Бокуда ўтказиладиган учрашувнинг кун тартиби билан таништирди. Қуйидаги масалалар муҳокама қилинади: Америка империализмининг агрессиясига қарши курашаётган қаҳрамон Вьетнам халқи билан бирдамликни мустаҳкамлашда ёзувчиларнинг роли. Кейинги йиллардаги совет адабиётида миллий озодлик кураши темаси. Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари доимий бюросининг Қоҳирада ўтказиладиган фавқулодда сессияси якунлари (1966 йил июнь).

С. Азимов совет ёзувчилари ва мамлакатимиздаги адабий ташкилотларнинг Вьетнам халқи билан бирдамлик ҳаракатини ривожлантириш соҳасида олиб бораётган катта ишлари тўғрисида сўзлаб берди. С. Азимов бу масалани муҳокама қилишда чет эл меҳмонларининг иштироки Вьетнам билан бирдамлик ҳаракати проблемаларини янада кенг кўламга қўйиш имконини беради, деб таъкидлади.

Комитетнинг масъул секретари К. Чугунов жаҳоннинг 30 мамлакатидан 50 ёзувчи Бокуга келишга розилик билдирганлигини айтди.

(ТАСС мухбири).

БУНДЕСВЕРНИ КЎЗДА ТУТИБ

БОНН, (ТАСС). Ғарбий Германияда авиация саноати тез ўсиб бормоқда. Германия Федератив Республикасининг авиация фирмаларида 1964 йилда 4 минг киши ишлаган бўлса, ҳозир 36 минг киши ишламоқда. «Рейнише пост» газетаси шу тўғрида хабар бериб, самолётсозлик саноатининг асосий марказлари жанубдаги Мюнхен районида ва шимолдаги Гамбург ва Бремен шаҳарларида жойлашган, деб ёзади.

Ҳозирги вақтда Ғарбий Германиянинг бир қанча авиация концернларига бундесвер (Ғарбий Германия армияси) 400 та вертолёт ва «трансаль» типидаги 110 та транспорт самолёти қуриб бериш тўғрисида катта заказ топширди.

Бироқ, деб ёзади «Рейнише пост» газетаси, Германия Федератив Республикасидаги авиация саноатининг ишлаб чиқариш қувватларини иш билан тўла таъминламоқ учун бу заказлар сира кифоя қилмайди. Авиация фирмалари Америка концернлари билан ҳамкорлик қилиш натижасида ўзларини иш билан тўла таъминлашга эришмоқчилар. Газетанинг ёзишига қараганда, Мюнхендаги «эйрбис жамияти»нинг вакиллари яқинда Американинг «боинг» концерни билан музокаралар олиб бордилар. Шу музокаралар натижасида улар катта транспорт самолётлари қуришда қатнашиб, 500 миллион маркали заказ олишни умид қилмоқдалар.

САЙГОН ҚЎҒИРЧОҚЛАРИГА ЁРДАМ

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Юнайтед пресс интернейшнл агентлигининг мухбири Сайгондан хабар беради: Филиппин қўшинларининг 100 кишидан иборат биринчи отряди бугун Сайгонга келди.

Сентябрь ойининг бошида Филиппин қўшинларининг 2 минг кишидан иборат гуруҳи келиши кутилади. Бу аскарлар Жанубий Вьетнам ватанпарварларига қарши жангларда қатнашадилар.

Филиппин қўшинлари жамоатчилик ва оппозициянинг норозилигига қарамай, Филиппин конгресси қабул қилган қонун лойиҳаси асосида Жанубий Вьетнамга юборилади.

АФРИКАДА БИРИНЧИ БЎЛИБ

Гвинеялик Макс Кейта Мамади ва Паскаль Лис Кейта африкаликлар ичида биринчи бўлиб турбовинт двигателли ҳаво лайнерининг командири касбини эгаллаб олдилар. Уларни совет учувчилари И. В. Донцов ва М. А. Абдуллин ўртоқлар тарбиялаб етиштиришди. Кейта Мамади ва Лис Кейта гвинеяликлардан иборат экипаж билан ИЛ-18 самолётида олис рейсларга парвоз қилмоқдалар. Экипаж аъзоларини ҳам совет мутахассислари ўқитиб ўргатишган.

Суратда: Макс Кейта Мамади ва совет инструктори 1-классли пилот Иван Васильевич Донцов.

Ф. Конопихина фотоси (ТАСС фотохроникаси)

XVIIIЛАР КОМИТЕТИДА

ЖЕНЕВА, 16 август ТАСС мухбири А. Баранов хабар беради:

Қуролсизланиш масалалари билан шуғулланувчи 18 давлат комитетида бугун Болгария делегациясининг бошлиғи К. Луканов сўзга чиқиб айтдики, АҚШ эрксевар халқнинг иродасини бостириш мақсадида урушни кенгайтириш билан шуғулланаётган бир вақтда ёппасига ва батамом қуролсизланиш масаласини муҳокама қилиш қийин. Шундай бўлса ҳам, — деди у, — комитетнинг кун тартибида турган ва биз битимга келишимиз мумкин бўлган лоақал баъзи қисмий чораларни ҳал этиш йўлида қилинаётган ҳаракатларни бўшаштирмаслигимиз керак эди.

Барча социалистик мамлакатлар учун бўлгани каби Болгария учун ҳам, — деди К. Луканов, — ёппасига ва батамом қуролсизланиш сиёсатнинг принципиал, программ масаласидир.

Болқон мамлакатларида ва Адриатика районида ядросиз зона вужудга келтириш, — деди Луканов, — Европада, Яқин Шарқда ва бутун дунёда тинчлик учун бебаҳо фойда келтирган бўлур эди.

Чехословакия Социалистик Республикасининг вакили Т. Лагода сўзга чиқиб айтдики, ўзининг ишида олдинга силжимай қолган 18 лар комитетида кейинги вақтларда рўй берган ноқулай аҳвол АҚШ ташқи сиёсат йўлидаги агрессивлик муттасил кучайтирилаётганлиги натижасида тағин ҳам кўпроқ мушкуллашиб қолди. Агар АҚШ Вьетнамдаги агрессияни тўхтатганида эди ва Европа хавфсизлигини мустаҳкамлаш чоралари кўрилганида эди, бу аҳвол ўзгарган бўлур эди, — деди Чехословакия вакили.

Америка вакили А. Фишер сўзга чиқиб, 18 лар комитетини АҚШнинг ядро қуролини элтиб қўювчи стратегия воситаларини «кўпайтирмаслик» тўғрисидаги масалани кўриб чиқишга мойил қилишга ўринди. Шу билан бирга қуролсизланишнинг барча энг муҳим жиҳатларини четлаб ўтди.

МАМОНТ СУЯКЛАРИ ТОПИЛДИ

БРЮССЕЛЬ, 17 август. (ТАСС). Монс шаҳридан (Эно вилояти) бир неча километр нарида нефть қувурлари ётқизиш учун ер қазилаётган вақтда археология учун аҳамиятли материаллар топилди.

Бельгия газеталарининг ёзишига қараганда, тахминан саккиз метр чуқурликда мамонт суягидан ясалган 300 га яқин хар хил меҳнат қуроллари ва буюмлар топилган, шу буюмларнинг безакларидаги суратлар эрамиздан тахминан 30—40 минг йил муқаддам чизилган деб тахмин қилинмоқда.

Олимларнинг айтишига қараганда, ер қазиш вақтида топилган писта кўмир мазкур буюмларнинг «ёшини» тағин ҳам аниқроқ қилиб белгилашга имконият беради.

ҲАЙВОНОТ БОҒИДА

Тошкентдаги ҳайвонот боғи шу кунларда ҳар қачонгидан ҳам гавжум бўляпти. Бу ерга пойтахтлик томошабинлар қатори Тошкентни қайта қуриш ишларида кўмаклашаётган меҳмонларимиз ҳам келиб туришипти. Ҳар куни неча юзлаб киши ҳайвонот дунёси билан танишиб қайтаяпти.

Боғ эшигидан киришингиз биланоқ чап тарафдаги қафас панжараларда маймунларнинг «қилиқ»ларидан завқланаётган томошабинларга кўзингиз тушади. Ўнг томондаги минг бир рангда товланаётган товус эса, Цейлондан келтирилган. Хув ана-у шохдан-шохга сакраб, ёнғоқ чақаётган олмахон макони Кавказ, Қрим.

Боғда дунёдаги ҳайвонот оламининг деярли барча хилларидан учратишингиз мумкин. Йиртқичлардан йўлбарс, шер, бўри, арслон, айиқ, паррандалардан лайлак, ўрдак, ғоз, қарға, тўтиқуш ва бошқа ҳайвонлар бор. Яқинда боғнинг ҳайвонот дунёси Ўрта Осиё ва Закавказье шароитига мослашган жайра, бўрсиқ, Пони отлари, заҳарли илонлар билан бойиди.

— Томошабинлар боғимизда чинакам ҳордиқ чиқаришлари ва ҳайвонот дунёси билан батафсилроқ танишишлари учун ҳамма шароитларни яратиб берганмиз, — дейди ҳайвонот боғи директори ўринбосари Ғ. Мўминов. — Ҳар бир ҳайвон қафаси олдига ўзбек ва рус тилларида бу ҳайвоннинг макони, зоти, неча ёшдалиги ва бошқа хусусиятларини баён қилувчи кичик тахтачалар осиб қўйилган.

Боғни тоза тутишда, ҳайвонларни парвариш этишда М. Муҳаммедова, Р. Эрматова, С. Тўраева, Т. Доголуева ва бошқа ходимларнинг катта ҳиссаси бор.

Ҳайвонот дунёси билан батафсилроқ танишиб чиқмоқчи бўлсангиз ярим кун озлик қилади, бунга ишонаверинг. Бу ерда ўзингизни барча ҳайвонлар мавжуд бўлган кичик ўрмонзорда юргандек ҳис қиласиз.

Э. ҲАСАНОВ.

ЛИВАН. Апельсин шарбатидан бир стакан танаввул қилиб, ёзнинг иссиқ кунида чанқоқни қондириш кишига ҳузур бахш этади. Кўчада савдо қилувчи ходим сизга шарбатни кўз олдингизда янгигина узилган ҳосилдан тайёрлаб беради. Цитрус ўсимликлари Ливан экспортининг асосий маҳсулотларидан бири ҳисобланади.

П. Егоров фотоси, (ТАСС фотохроникаси)

КИТОБ ОЙЛИГИ

Кўплаб китобхонларнинг илтимоси ва таклифи билан республика китоб савдоси бирлашмаси Ўзбекистонда китоб ойлигини ўтказишга қарор қилди. Шу кунларда республикамизнинг шаҳарларида китоб ойлиги давом этмоқда.

— Ҳар йили республикамизда китоб ойлиги ўтказиш одат тусига кириб қолди, — дейди Ўзбекистон ССР китоб савдоси бирлашмасининг бошлиғи ўрток Б. Ғуломова мухбиримиз билан суҳбатда. — Бу ойлик китоб байрами сифатида кенг нишонланмоқда.

Нашриётлар ва китоб савдоси ходимлари китоб ойлиги олдидан қатор тадбирларни белгилаб қўйдилар. Китоб байрами арафасида Чирчиқ, Оҳангарон ва бошқа бир неча шаҳарларда янги китоб магазинлари ишга тушди. Уларнинг хизматидан китобхонлар хурсанд. Шу билан бирга ҳаракатда бўлган «Китоб машиналари» ҳам меҳнаткашларга хизмат кўрсатмоқда.

Китоб байрамини янги ўқув йили яқинлашиб қолган бир пайтда ўтказишдан мақсад мактаб ўқувчиларини дарсликлар билан тўла таъминлашдан иборатдир. Босмахоналарда дарсликлар пешмапеш чиқарилиб турилибди. Ҳозиргача 13 минг 300 дан ортиқ нусхада дарслик босиб чиқарилди. Олий ўқув юртларининг студентлари ҳам дарслик ва адабиётлар билан таъминланадилар.

Босмадан чиққан дарслик ва адабиётлар билан савдо қилиш ишини янада яхшилаш мақсадида республикамиз шаҳарларида янги китоб расталари очилди. Китоб расталарида адиблар, дарсликларнинг авторлари билан учрашиш мумкин. Улар ўз китобхонларига автографлар ёзиб беришади. Нашриётларнинг ходимлари эса, китобларни харид қилиш учун келган кишиларга янги босиб чиқариладиган адабиётлар ҳақида гапириб берадилар.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

БОШЛИҚ БОСИНҚИРАДИ

ФЕЛЬЕТОН

Сиддиқ Азимович Гамлет спектаклидан ғоят таъсирланиб қайтди. Айниқса, саҳнада гавдаланган «арвоҳ» образи кўз ўнгидан, унинг «сир»ли сўзлари қулоғи тагидан кетмасди. Сиддиқ Азимович уйига кела ёстиққа бош қўйиб, ўзича деди:

— Ҳайриятки, арвоҳ дегани афсона. Бўлмаса иш расво бўлардида.., — Шундай деди-ю, хаёл суриб ётиб, кейин донг қотди. Бир маҳал саҳар пайти эканми, Сиддиқ Азимович босинқиради. Хавфида театр саҳнаси пайдо бўлиб, парда кўтарилади. Бир нуроний муйсафид кўринади. У, таъзим билан Сиддиқ Азимовичга шундай дейди:

— Мен бобонг бўламан. Сендан ризо эмасман. Нечун десанг, сен нонтепкилик қилаётирсан.

— Мен, менинг гун.., гуноҳим йўқ, бобо!

Сиддиқ Азимовичнинг нафаси бўғилиб, дудуқланди. Муйсафиднинг фиғони фалакка кўтарилади.

— Ҳа-ҳа, ҳали айбингга иқрор ҳам бўлмайсанми! Бўлмаса мана эшит:

Республика савдо министрлигида оддий инспектор эдинг. Ўшанда мусичадек беозор, қўйдек ювош юрардинг. Бўйнингни ҳам қилиб, каттани катта, кичикни кичик билардинг. Танқид есанг ҳам лом-мим демасдинг. Қўлингни кўксингга қўйиб, «тузатамиз» дердинг. Мақсадинг бирор мансабга миниб олиш эди-да.

Эсингдами, Тошкент область савдо инспекциясининг бошлиғи бўшармиш, деган гап қулоғингга чалинганда қандай кўйга тушдинг. Тунларни бедор, кунларни беҳаловат ўтказдинг, бошлиқларнинг пинжига кирдинг, ҳузурида елпатак, атрофида чироқнинг ошиғидек парвона бўлдинг. Шундай қилиб, мақсадингга эришдинг. Бу идорага бош инспектор этиб тайинланган кунингоқ ғурур билан келиб кнопкани босдинг.

— Эшитаман, — деди секретарь аёл важоҳатингдан титраб.

— Чақир ходимларимни, — дединг кўкрагингни кериб. Инспекторларнинг ҳаммаси тўрт киши экан, узун-қисқа бўлиб хонангга кириб келишди. Сен ўрнингдан ғоз турдинг, ва:

— Ўртоқлар! — дединг гўё зал тўла одам ўтиргандек, уёқ-буёққа аланглаб, — ғофил бўлмангларки, савдо ходимлари орасида ҳамон баъзи бир қўли эгри шахслар суқилиб юрибди. Уларнинг таnобини тортиб қўйишимиз керак. Ҳа, ўртоқлар, бу соҳада мен қаттиқ қўлман. Айтиб қўяйки, биз ишимизда жамоатчиликнинг ёрдамига кенг кўламда суянмоғимиз лозим. Мени бу идорага юқоридан юборишди..

Сенинг бу дабдабали гапларинг тешик қулоқ эмасми, тезда тарқалди. Шундан сал кун ўтгач, Келесдаги район универмагида саноат молларининг этикеткасини йиртиб, ошиқча нарх билан сотаётганларни жамоатчилик қўлга тушириди. Етти киши акт тузиб сенга юборишди. Шунда актни олиб келган Калинин район санитария-эпидемиология станциясининг врачи Олим Турғуновга қандай муомала қилганинг эсингдами? Турғуновдан актни олиб, ўзини эса «мошхўрдага қатиқ бўлма» деб дилини сиёҳ қилиб хонангдан ҳайдаб чиқардинг...

Гап шу ерга келганда С. А. Тўрабоев ёнбошига ағанаб, ўрнидан туришга уринган эди, «бобо»си унинг кўкрагидан босди.

— Ет! — деди у, — ҳали гапларим кўп. Сабр-тоқат билан эшит. — Шундай қилиб, область савдо инспекциясида бош инспекторлиқ лавозимида ишлаётганингга мана икки йил ҳам бўлиб қолди. Қани айтчи, шу давр ичида нима каромат кўрсатдинг. Бирор марта ўзинг текшириш ўтказиб акт туздингми? Ҳамиша хонангда савлат тўкиб ўтирасан. Ёхуд ходимларингнинг тузукроқ ишлашини таъминлаяпсанми, йўқ. Улар орасида низо уруғини сепиб, жиққа-мушт бўлиб юрибсан. Меҳнаткашларнинг шикоятига қилаётган муносабатингни эсласам, сочим тикка бўлиб кетади. Калинин район, Эркин қишлоғидаги ошхона буфетида ишлаётган қўли эгрилар ҳақидаги шикоятнинг тақдири нима бўлди? Тўғри, текширдинг. Натижасичи, хатчи? Ҳаммасини гумдон қилиб юбординг. Ёхуд «Янгиюльторг»га қарашли 26-озиқ-овқат магазини сотувчиси Турсуной Тошеванинг савдо қоидасини бузаётганлиги тўғрисидаги шикоят хатчи? Уни ҳам ўзинг бориб текширдинг, камчилик топиб акт туздинг, эртаси Тошевани ҳузурингга чақирдинг. Савдо қоидасини қўпол бузаётганлиги ҳақида ундан тушунтириш хати ҳам ёздириб олдинг. Тошева бир эмас, уч марта олдингга келди. Шундан кейин нима бўлди, ҳеч ким билмайди, хатнинг ҳам, натижасининг ҳам исини чиқармадинг. Ана шунақа сенинг ишинг. Аҳён-аҳёнда шикоят юзасидан хўжакўрсинга «овга» чиқиб турасан.

Ўзингку, бўтам, шунақасан, лекин инспекторларингнинг ишини рўёбга чиқармаётганинг инсофдан эмас. Ўрта Чирчиқ район Тўйтепа сельпосига қарашли 4-қишлоқ магазини сотувчиси К. Когай бир харидордан 13 тийин жиғилдонига ўмариб қолгани учун уни ишдан бўшаттириб, тўғри иш қилдинг. Аммо инспекторларинг Чуқурсойдаги лимонад цехини текширишганда лимонад составидаги ширинликнинг 25 процент камлиги аниқланди. Ўйлайсанми, бўтам, бу катта ўғриликку, ахир! Хўш, шундай экан, нега сен цех бошлиғи Шоҳназаровга огоҳлантириш бердириб, икки елканг билан суяб қолмоқчи бўлдинг, бироқ ўғрини ҳимоя қилиб, унга берган огоҳлантиришингдан матлубот жамияти правлениеси аъзолари кулишди-да, барибир уни қилмишига яраша жазолашди. Қани, бир ўйлаб кўрчи, сенинг шу ишинг тўғрими? Яна бир мисол: инспекторларинг «Военторг»га қарашли 10-магазин гўшт сотувчиси М. Шодиев бир харидордан 54 тийин пул, 303 грамм гўшт уриб қолгани, ундан ташқари 550 грамм иккинчи сорт, 120 грамм учинчи сорт гўштни биринчи сорт ҳисобига сотганида қўлга туширишди. Хўш, бу юлғичга қандай чора кўрдинг? У ҳам бир-икки марта олдингга келиб «мўйлов» қилиб кетди шекилли, уни ишдан бўшаттириб, жиноий жавобгарликка тортиш ўрнига, сотувчиликдан ларёк мудири даражасига кўтариб қўйишда жонингни жабборга бердинг. Эҳе, бундай мисолларни сенинг «фаолиятинг»дан кўплаб келтириш мумкин...

С. А. Тўрабоев ўрнидан ҳовлиқиб турмоқчи бўлган эди «бобо»си унинг кўкрагидан итариб, яна чалқанча ётқизди.

— Тўхта! — деди у, — яна бир ёмон одатинг бор. Яъни ишингдаги камчиликларни танқид қилган ўртоқларни аввалом бор ким кўринганга ёмонлаб юрасан, кейин турли ташкилотларга улар устидан шикоят хатлари ёзасан. Жамоатчи инспекторлар: Тожиев, Малов, Усмонов ўртоқлар ана шунақа одатингдан куйганлардан. Хулласи калом, сенинг сўзинг билан ишинг, дилинг билан тилинг бир эмас. Вазифангни суиистемол қиляпсан, идорангга доғ тушираяпсан. Ҳайф сендек бошлиққа!

Сиддиқ Азимович ҳафриқиб уйғонди-да! «Ҳайрият, — деди ўз-ўзига, — тушим экан». Кейин кўзини ишқалаб бундоқ қараса тонг ёришиб кетибди. Ишга шошиб бориб, «бобо»си айтган ҳужжатларни тўғриламоқчи эди-ю, лекин тўсатдан ревизия келди...

Шундай қилиб, Тўрабоевнинг туши ўнгидан келди. Унинг фаолиятидаги қинғир ишларининг миси чиқди. Энди Тўрабоевнинг ножўя қилмишлари ҳақида савдо министрлиги нима деркин?

М. ИБРОҲИМОВ.
А. МИРЗААҲМЕДОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

19 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — Телевизион янгиликлар, 18.20 — Киевдан хат (болалар учун), 18.45 — «Ёшлик» студияси (Тошкентнинг ёш қурувчилари учун концерт).

Ўзбек тилида: 19.25 — Телевизион янгиликлар, 19.40 — Янги ўқув йили олдидан (халқ контроли амалда), 20.00 — Давр даъвати (бадиий фильмнинг 2-серияси).

Рус тилида: 21.20 — Реклама, эълон ва эртаги кун программаси.

21.30 — Шафтоли ўғриси (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.55 — Қадрдоним мактабим (болалар учун), 19.20 — Тошкент янгиликлари.

Рус тилида 19.30 — Салом, Сомали (ҳужжатли фильм), 19.50 — Тошкент янгиликлари, 20.00 — Қизлар канол эишди (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 21.30 — Ой Ер билан сўзлашади (ҳужжатли фильм), 21.40 — Замондош (телеочерк), 22.00 — Телефильм, 22.25 — Озарбайжон куйлари.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/VIII да Ота ўғли, 20/VIII да Ўғил уйлантириш.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Жазда фақат қизлар — САНЪАТ САРОЙИ, «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8.45 минут ва 10 яримда)

Жазда фақат қизлар — «ФЕСТИВАЛЬ, НАВОИЙ номли.

Ун учлар — «УДАРНИК».

Париж сирлари — КАФАНОВ номли.

Талабчан аёл — 9-МАЙ номли.

Пьер-милиция ходими — «ВАТАН».

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, БЎКА РАЙОНИДАГИ АКМАЛ ИКРОМОВ НОМЛИ

15-ҚИШЛОҚ ПРОФТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти малакали мутахассислар тайёрлайди:

кенг профилли тракторчи-машинист. Ўқиш муддати — бир йил;

тракторчи-машинист (шофер). Ўқиш муддати — 2 йил;

пахта териш машиналари ва ғилдиракли трактор ҳайдовчилари. Ўқиш муддати — 6 ой;

бульдозерчи — машинист. Ўқиш муддати — 6 ой.

Камида 7-синф ҳажмида маълумотли, 16 ёшдан 40 ёшгача бўлган эркак ва хотин-қизлар қабул қилинади.

Қабул қилинганлар ётоқ, кунига 3 маҳал овқат, форма кийим, стипендия билан таъминланади.

Директор номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб берилади: таржимаи ҳол, маълумот ҳақида гувоҳнома, турар жойдан справка, оилавий аҳвол ҳақида справка, 3х4 сантиметр ҳажмида 3 та фотокарточка, мактаб ёки кейинги иш жойидан характеристика, колхоз ва совхоздан ёки бошқа ташкилотдан ўқишга йўлланма. Паспорт ёки туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома, прописка гувоҳномаси ёки ҳарбий билетни шахсан кўрсатадилар.

Билим юртига секретарь-машинистка ҳам керак.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область; Бўка район, Пискент посёлкаси.

БИОФИЗИК ПРИБОРСОЗЛИК ДАВЛАТ МАХСУС КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИГА

инженерлар, старший инженерлар, техниклар, старший техниклар, бухгалтер, товароведлар, токарлар, слесарлар, фрезерчилар, ишчилар, юкчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес. Тошкент шаҳар, Коммунистическая кўчаси, 8-уй, кадрлар бўлими.

ЯЛАНҒОЧ 2-ҒИШТ ЗАВОДИ БОШҚАРМАСИГА

слесарлар, электромонтёрлар, ишчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Орджоникидзе район, Яланғоч посёлкаси (Навоий номли театрдан қатнайдиган 1-автобус, вокзалдан қатнайдиган 16-автобуснинг «Ташавтомаш» остановкаси). Телефон 6-08-48.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232. Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Партия турмуши — В35811, Саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — В33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050 Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048. Эълонлар бўлими — В38142. Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Р. 06683. ИНДЕКС 64969. Г. 1182.